

“Ακόμα κι αυτή η άλωση της Κωνσταντινουπόλεως

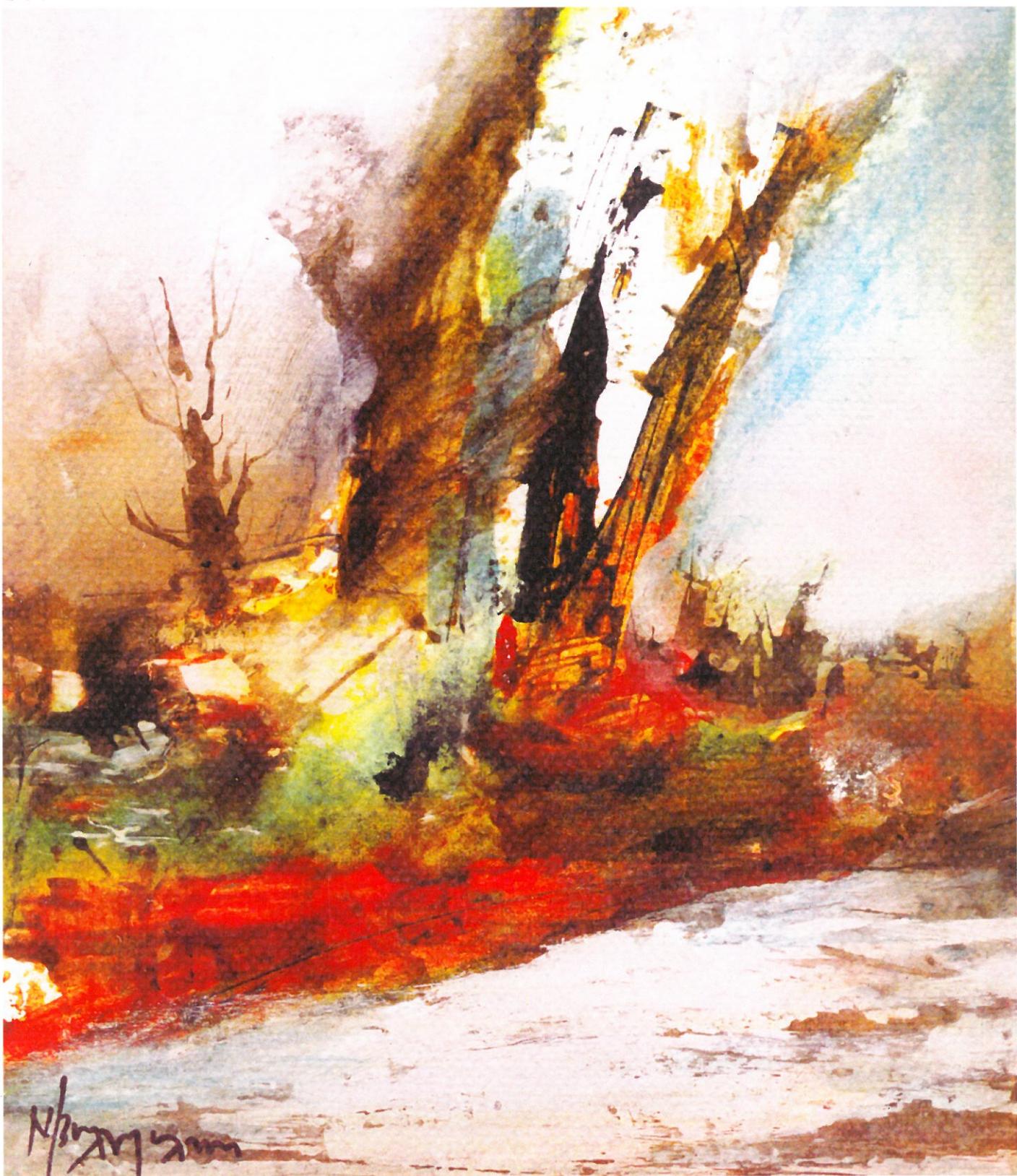
ωχριά μπροστά στη Μικρασιατική καταστροφή.”

Στέφαν Τσέλικ

ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού

• Αρ. φύλλου: 7 • Μάιος 2007 • Τιμή: 0,01 ευρώ

Από τον Πρόεδρο

Αγαπητές φίλες, αγαπητοί φίλοι,

Από την αρχή της χρονιάς έχει δεκινήσει για το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. μια νέα περίοδος δράσης. Ήδη συμπλήρωσε την πρώτη 4/ετία της ζωής του και προχωρεί με τη φόρα που έχει πάρει σε μια πορεία ανοδική, κατά τη δεύτερη 4/ετία, όπου θα ολοκληρώσει τις υποδομές του, θ' αποκτήσει στελεχιακό δυναμικό ενταγμένο σε οργανικές θέσεις και θα διευρύνει το κύκλο των δραστηριοτήτων του.

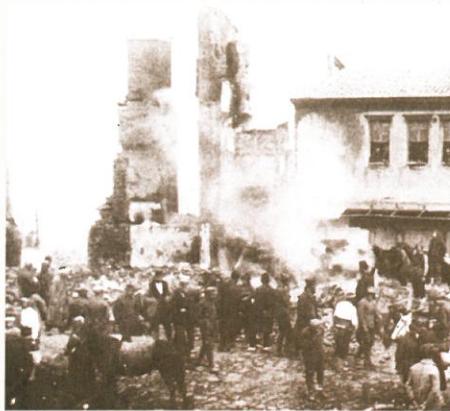
Βασικό δείγμα γραφής των φιλοδοξιών του για το προγραμματισμό της 4/ετίας είναι το αφιέρωμα, με αφορμή τα 85 χρόνια από την Καταστροφή και τον Ξεριζωμό, στον Πολιτισμό του Ελληνισμού της καθ' ημάς Ανατολής, με ποικίλες εκδηλώσεις (διαλέξεις, εκδόσεις, εκθέσεις, προβολές, συμπόσιο κ.λπ.), οι οποίες έχουν αναπτυχθεί στη διάρκεια ολόκληρου του 2007 και έχουν ως συνδιοργανωτές, αφενός μεν δύο άλλα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου - Πνευματικό Κέντρο και Ίδρυμα «Τάκης Σινόπουλος» -, αφ' ετέρου δε τις αρχές της πόλης (Θρησκευτικές, εκπαιδευτικές) και τους προσφυγικούς και πολιτιστικούς συλλόγους (Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας, Σύνδεσμος Αλαγιωτών, Σύλλογος Σμυρναίων, Σωματείο Ινεπολιτών - Κασταμονιτών, Ιωνικός Σύνδεσμος, Φυσιολατρικός Όμιλος, Ένωση Συλλόγων Γονέων).

Κοιτάζοντας προς τα πίσω κι αναλογιζόμενοι το πώς ξεκινήσαμε το 2003 - από το μηδέν - και που έχουμε φθάσει σήμερα, οφείλουμε, αν μη τι άλλο, να ευχαριστήσουμε ως διοίκηση όλους εκείνους, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας κι έσπευσαν να «καταθέσουν» τις «οικονομίες τους» (τα ενθυμήματα, τα ντοκουμέντα, τους αργαλειούς, τα εν γένει μουσειακά αντικείμενα), προκειμένου ν' αξιοποιηθούν και ν' αναδειχθούν κατάλληλα, ώστε να είναι προσιτά στις νέες γενιές. Ακόμη, εκείνους που τίμησαν με τις επιστημονικές τους ανακοινώσεις την έδρα του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. ή σήκωσαν το βάρος προετοιμασίας συμποσίων, ημερίδων, επιμορφωτικών μαθημάτων, εκδόσεων, ή, τέλος, συνέδραμαν υλικά ως χορηγοί δραστηριότητές μας.

Και βέβαια να τους ζητήσουμε να είναι πάλι κοντά μας, μαζί με εσάς και μαζί με τους καινούριους φίλους, τους εθελοντές, τα μέλη της διοίκησης, το Δημαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο της πόλης.

Με τους φιλικούς χαιρετισμούς μου,

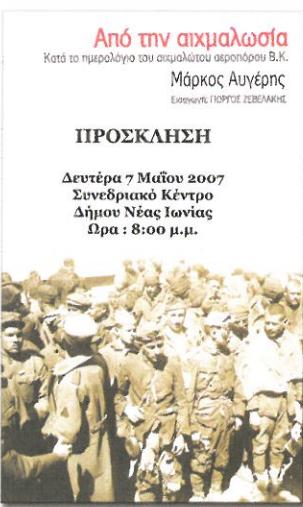
Χάρης Σαπουντζάκης Πρόεδρος ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Το Σάββατο, 5 Μαΐου 2007, παιδιά και έφηβοι που ζουν στη Νέα Ιωνία είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν στο «ΚΥΝΗΓΙ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ» του παππού ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ, που διοργάνωσε ο Φ.Ο.Ν.Ι. σε συνεργασία με τοπικούς φορείς. Το παιχνίδι ξεκίνησε από το κλειστό Γυμναστήριο του Δήμου και εξελίχθηκε σε διάφορα σημεία της πόλης, προκαλώντας μικρούς και μεγάλους να ανασύρουν το θησαυρό του μικρασιατικής καταγωγής «παππού Προδρόμου». Στο τέλος, όλες οι ομάδες επιβραβεύθηκαν ηθικά και «υλικά», με δώρα που προσέφεραν οι χορηγοί της δράσης.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟ ΝΕΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ «ΤΑΚΗΣ ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ»

Τη Δευτέρα, 7 Μαΐου 2007, παρουσιάστηκε το βιβλίο του Μάρκου Αυγέρη «Από την αιχμαλωσία» (εκ του ημερολογίου του λοχαγού αεροπόρου Βασ. Κοτρώτσου), των εκδόσεων Καστανιώτη.

Μίλησε ο επιμελητής της έκδοσης, λογοτέχνης Γιώργος Ζεβελάκης, προβλήθηκαν κινηματογραφημένα επίκαιρα του Μικρασιατικού Πολέμου από την εκπομπή «ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ», και οι προσκεκλημένοι άκουσαν τη φωνή του Μάρκου Αυγέρη από ηχογράφημα του 1960.

Παράλληλα, λειτούργησε στο χώρο του Ιδρύματος έκθεση εφημερίδων της περιόδου 1921-1922, από τη Συλλογή του Αλεξάνδρου Σαρρή.

ΚΕΝΤΡΟ ΣΠΟΥΔΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

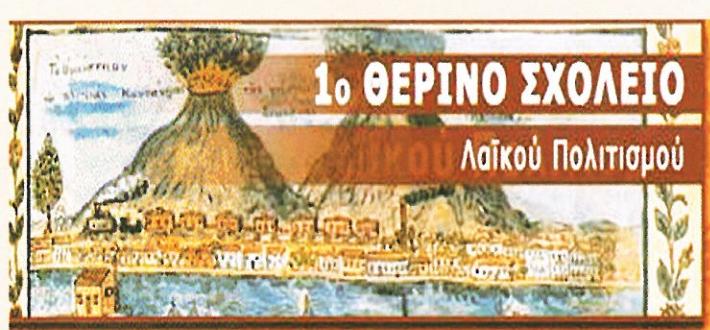

Στις 30 Μαρτίου 2007, και έως την 1η Απριλίου, το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. παρουσίασε ενδεικτικά μέρος των συλλογών του στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Συνδιάσκεψης με θέμα «Πολιτισμός και Αυτοδιοίκηση», που έλαβε χώρα στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας και διοργανώθηκε από τη Νομαρχία Αθηνών.

Την Τετάρτη, 16 Μαΐου 2007, το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. οργάνωσε στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Νέας Ιωνίας εκδήλωση αναφοράς στον «Τοπικό Τύπο», με ομιλητή τον Πρόεδρο της Ένωσης Συντακτών Περιοδικού και Ηλεκτρονικού Τύπου, Γιάννη Πλαχούρη.

Εκ παραλλήλου, εγκαινιάστηκε έκθεση εφημερίδων τοπικής εμβέλειας, η οποία θα διαρκέσει έως τις 23 Μαΐου (ώρες, καθημερινώς, 10:00 - 13:00).

* Όλες οι προαναφερόμενες εκδηλώσεις εντάσσονται στο ετήσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων του Δήμου Νέας Ιωνίας «Έτος Πολιτισμού της καθ' ημάς Ανατολής» (βλ. αναλυτικό πρόγραμμα στις σελ. 4-5).

9 - 15 Ιουλίου 2007

Υπό την Αιγιάδα

Του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και

Θρησκευμάτων

Διοργάνωση

- Κέντρο Ερεύνης της Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών (Κ.Ε.Ε.Λ.)
- Ερευνητικό Ίδρυμα Πολιτισμού και Εκπαίδευσης (Ε.Ι.Π.Ε.)

«Ο λαϊκός πολιτισμός, παρόλο που αποτελεί μια ζωντανή παιδική εμπειρία για τους περισσότερους από εμάς, σήμερα αδυνατεί να μας συγκινήσει, να μας προσφέρει τρόπους έκφρασης και να μας βοηθήσει να ζήσουμε αρμονικότερα με τους ανθρώπους και την φύση.

Η αποξένωση μας από τον υλικό και κοινωνικό τρόπο ζωής που τον γέννησε καταδικάζει τον ελληνικό λαϊκό πολιτισμό σε ένα στείρο και αντιασθητικό φολκλόρ με φουστανέλες, ψιτσαριές και κλαρίνα, μέρος του νεοελληνικού κιτς. Οι νεοελλήνες τον αντιμετωπίζουμε όπως τους γέροντες γονείς μας, προς τους οποίους νιώθουμε τρυφερότητα και υποχρέωση αλλά συνάμα βαρυγκωμάμε γιατί δεν μπορούμε να βρούμε κάποια χρησιμότητα και αξία για αυτούς στη "σημερινή πραγματικότητα". Π' αυτό θάβουμε τους παππούδες και τις γιαγιάδες στα γηροκομεία και το λαϊκό πολιτισμό σε μουσεία, πανεπιστήμια και Αυγουστιάτικα μνημόσυνα- πανηγύρια.

Τούτο βέβαια είναι απόλυτα σύμφωνο με τους κανόνες του λαϊκού πολιτισμού που απορρίπτει καθετί που δεν είναι χρήσιμο. Αν λοιπόν δεν μπορούμε να βρούμε μια χρησιμότητα του λαϊκού πολιτισμού για την καθημερινή μας ζωή, είναι καταδικασμένος όχι μόνο να σβήσει αλλά να γελοιοποιηθεί από την αντιασθητική και ανήθικη χρήση του.

Το Θερινό Σχολείο φιλοδοξεί να προσφέρει μια ζωντανή εμπειρία της ομορφιάς του λαϊκού πολιτισμού, αναδεικνύοντας παράλληλα την σημερινή του χρησιμότητα. Σκοπεύει ακόμα να διερευνήσει τους τρόπους για τη δυναμική σύγχρονη συνέχισή του, τη μετάδοσή του στις νεότερες γενιές και τη σύνδεσή του με τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία».

Στέλιος Πελασγός, Επιστημονικός Συνεργάτης Ε.Ι.Π.Ε.

Επικοινωνία: Ερευνητικό Ίδρυμα Πολιτισμού και Εκπαίδευσης, Συνεδριακό Θεσσαλίας, Μελισσάτικα, Βόλος www.eipe.gr
Κα Πηγελόπη Μωραΐτου, κιν. 6976448350, pmoraiti@otenet.gr Κος Ανδρέας Παπαγιώτου, 24210 64043, κιν. 6943072259, info@eipe.gr

2007 «Έτος Πολιτισμού της καθ' ημάς Ανατολής»

Μήνυμα του Προέδρου της Οργανωτικής Επιτροπής, Γιάννη Χαραλάμπους, Δημάρχου Νέας Ιωνίας

«Εφέτος συμπληρώνονται 85 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή και τον επώδυνο ξεριζωμό του Ελληνισμού της καθ' ημάς ανατολής από τις προαιώνιες εστίες του.

Ο προσφυγογενής Δήμος μας, βασιζόμενος στη συνεργασία των νομικών του προσώπων, του Κέντρου Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού, του Πνευματικού Κέντρου και του Σπουδαστηρίου Νεωτερικής Ποίησης «Τάκης Σινόπουλος», της Εκκλησίας, της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας, φορέων της Εκπαίδευσης, όλων των προσφυγικών σωματείων της πόλης, πολιτιστικών σωματείων και των συλλόγων γονέων, έχει ανακηρύξει το 2007 ως «Έτος Πολιτισμού της καθ' ημάς Ανατολής».

Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας, έχει οργανωθεί ένα πολύ φιλόδοξο πρόγραμμα εκδηλώσεων που περιλαμβάνει ομιλίες, παρουσιάσεις, εκθέσεις, αφιερώματα στη μουσική, το θέατρο, τη ζωγραφική, το τραγούδι, την ενδυμασία, ενώ υπάρχουν και εκπαιδευτικά προγράμματα, διαγωνισμοί, έρευνες και εκδόσεις, με αποκορύφωμα το 3ο Συμπόσιο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. που έχει θέμα «Τρεις χιλιετίες Μικρασιατικός Πολιτισμός».

Σας καλούμε να πάρετε μέρος στις δραστηριότητες αυτές, που σε τόση έκταση και βάθος γίνονται για πρώτη φορά στη Νέα Ιωνία.

Παράλληλα, και με την ευκαιρία αυτής της πρόσκλησης, σας ζητούμε να συνδράμετε στην προσπάθεια που γίνεται για τη διάσωση, διατήρηση και διάδοση των στοιχείων της Ιστορίας και του Πολιτισμού των Πατρίδων της Ανατολής και της Νέας Ιωνίας.»

Χρονολογικός Πίνακας Έκδηλώσεων

23 Απριλίου έως 11 Μαΐου Χώροι ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Επιμορφωτικό πρόγραμμα με θέμα: «Το χαλί».

25 Απριλίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας «Σμυρναϊκό τραγούδι» με τη Μαρία Σουλτάτου και οργανικό μουσικό σύνολο. Διοργάνωση: Σύλλογος Σμυρναίων & Σπουδαστήριο Νεωτερικής Ποίησης «Τάκης Σινόπουλος».

5 Μαΐου «Αναζητώντας το Θησαυρό του παππού Προδρόμου». Κυνήγι κρυμμένου θησαυρού.

Διοργάνωση: Φυσιολατρικός Όμιλος Νέας Ιωνίας. Υπό την αιγιδα του Δήμου Ν. Ιωνίας. Συνεργάζονται: Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., Αθλητικός Οργανισμός, Δημοτικός Οργανισμός Νεολαίας, Αθλητικός Σύλλογος «Ανατολή», Τοπική Εφορία Προσκόπων Ν. Ιωνίας, Οδηγοί Ν. Ιωνίας, Σύνδεσμος Αλαγιωτών, Ένωση Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Ν. Ιωνίας, περιοδικό «Πανόραμα αγοράς Νέας Ιωνίας».

7 Μαΐου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας Παρουσίαση του έργου του Μάρκου Αυγέρη «Από την Αιχμαλωσία» και εγκαίνια έκθεσης αρχειακού υλικού. Ομιλητής: Γιώργος Ζεβελάκης.

Διοργάνωση: ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. & Σπουδαστήριο Νεωτερικής Ποίησης «Τάκης Σινόπουλος».

9 έως 16 & 23 έως 31 Μαΐου Αίθουσες Ιωνικού Συνδέσμου. Εκθέσεις έργων Γυναικών Δημιουργών.

Διοργάνωση: Δήμος Ν. Ιωνίας-Πνευματικό Κέντρο & Ιωνικός Σύνδεσμος.

14 Μαΐου Αίθουσες Ιωνικού Συνδέσμου «Μικρασιατικό Τραγούδι» με γυναικείες φωνές και την ορχήστρα του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου.

Διοργάνωση: Δήμος Ν. Ιωνίας-Πνευματικό Κέντρο & Ιωνικός Σύνδεσμος.

16 Μαΐου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας

Ομιλία του Γιάννη Πλαχούρη, Προέδρου της Ένωσης Συντακτών Περιοδικού και Ηλεκτρονικού Τύπου, με θέμα: «Ο Τοπικός Τύπος της Ν. Ιωνίας». Εγκαίνια έκθεσης τοπικών εντύπων. Διοργάνωση: ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

30 Μαΐου Αίθουσα Σωματείου Ινεπολιτών-Κασταμονιτών Αφιέρωμα στον Ινεπολίτη λυράρη και ψάλτη Γιώργο Καμπουριανίδη. Παρουσίαση της μουσικής ψηφιακής έκδοσης του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου «Μέλπω Μερλιέ» του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών. Διοργάνωση: Σωματείο Ινεπολιτών-Κασταμονιτών & Ιωνικός Σύνδεσμος.

4 Ιουνίου Αίθουσα Ιωνικού Συνδέσμου

Εγκαίνια έκθεσης των εκδόσεων του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών και του Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου «Μέλπω Μερλιέ». Διοργάνωση: Ιωνικός Σύνδεσμος.

11 Ιουνίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας «Οι Βραχοκλησίες & τα Πετρομονάστηρα της Καππαδοκίας». Παρουσίαση της έρευνας του ιωνιώτη Γιάννη Σταματιάδη. Διοργάνωση: ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

16 Ιουνίου Πλατεία Αγ. Αναστασίας

Χοροί από τη Μικρά Ασία, την Ανατολική Ρωμυλία και την Κύπρο με τα μέλη του χορευτικού εργαστηρίου του Πνευματικού Κέντρου. Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ. Ν. Ι.

12 Σεπτεμβρίου Δημοτική Βιβλιοθήκη

Παρουσίαση του έργου του ιωνιώτη γλωσσολόγου Μένου Φιλήντα.

Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ. Ν. Ι.

15 Σεπτεμβρίου Θέατρο σχολικού συγκροτήματος 1ου Γυμνασίου & Λυκείου (σταθμός Η.Σ.Α.Π. στα Πευκάκια).

Τραγούδια από τη «Μικρά Ασία» του Απόστολου Καλδάρα και απαγγελίες, με τη Νεανική Χορωδία και τη Νεανική Θεατρική Σκηνή. Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ. Ν. Ι.

ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

85 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

2007

“Έτος Πολιτισμού
της καθ’ ημάς Ανατολής”

ΟΡΙΑΝΤΕΣ:

- ΚΕΝΤΡΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΦΕΣΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΥ ΗΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΙΜΩΝ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ
- ΙΑΡΥΜΑ ΚΕΝΤΡΟΣ ΙΩΝΙΚΗΣ ΟΙΝΗΣΙΟΣ “ΤΑΚΗΣ ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ”

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:

- ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ
- ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΗΛΑΒΙΑΣ
- ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΘΗΝΑΣ ΕΠΙΧΑΙΡΕΥΣΗΣ ΟΙΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΙΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΕΛΛΑΣΣΑΣ
- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΒΙΩΜΑΣ ΕΠΙΧΑΙΡΕΥΣΗΣ ΟΙΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΙΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΕΛΛΑΣΣΑΣ
- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΟΜΗ Ν. Ι.
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
- ΕΔΟΜΑΤΙΟ ΠΡΟΣΤΗΡΩΝ - ΚΑΣΤΑΜΟΝΙΤΙΝ
- ΙΩΝΙΚΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΣ
- ΦΥΣΙΚΟΣ ΑΓΓΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ Ν. ΙΩΝΙΑΣ
- ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΙΣΗΣ ΕΠΙΦΡΟΥΣ
- ΕΜΠΗΣΗ ΣΥΝΔΟΜΗΣ

ΠΑΝΗΓΥΡΙΟΦΟΡΙΕΣ:

ΚΕ.Μ.Π.Ο.: Παραράθημο Ιωνίων 4, Τηλ. & Fax: 210 2795012
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΕΝΤΡΟ: Ιωνίων 4, Τηλ. & Fax: 210 2771932
ΙΑΡΥΜΑ: “ΤΑΚΗΣ ΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ” 1, Λευκόνιον 22, Τηλ. & Fax: 210 2583416

του Στέφανου Ψαραδάκου. Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ.Ν.Ι.

24 Σεπτεμβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας «Παραμύθια της Μικρασίας». Παρουσίαση της εργασίας της Νίτσας Παραρά-Ευτυχίδου. Διοργάνωση: ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

28 Σεπτεμβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας «Σινασός Καππαδοκίας, Λόγος, Μουσική, Εικόνα». Παρουσίαση της μελέτης του σινασίτη Κυριάκου Βλασσιάδη. Διοργάνωση: ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. & Σύνδεσμος Αλαγιωτών.

3 Οκτωβρίου Δημοτική Βιβλιοθήκη Παρουσίαση του έργου του ιωνιώτη συγγραφέα Νίκου Μηλιώρη. Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ.Ν.Ι.

8 έως 19 Οκτωβρίου Χώροι ΚΕ.Μ.Π.Ο. «Το Θέατρο Σκιών στην Ελλάδα». Επιμορφωτικό πρόγραμμα για μαθητές Δημοτικού και Γυμνασίου. Διοργάνωση: ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

8 έως 15 Οκτωβρίου Αιθουσες Ιωνικού Συνδέσμου Ομαδική έκθεση ιωνιωτών ζωγράφων και γλυπτών. Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ.Ν.Ι. & Ιωνικός Σύνδεσμος.

10 Οκτωβρίου Θέατρο σχολικού συγκροτήματος 7ου Γυμνασίου & 5ου Λυκείου (συγκρότημα ΑΝΑΤΟΛΙΑ). «Χρονικό Μικρασίας 1919-1922». Παρουσίαση του έργου των Πολύκαρπου και Ιωσήφ Πολυκάρπου. Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ.Ν.Ι.

Πληροφορίες:

Δήμος Νέας Ιωνίας - 210 279 0115, Πνευματικό Κέντρο Δ.Ν.Ι. - 210 277 1932, ΚΕ.Μ.Π.Ο. - 210 279 5012, Ιωνικός Σύνδεσμος - 210 277 5367, Σπουδαστήριο Νεωτερικής Ποιησης «Τάκης Σινόπουλος» - 210 258 3416

19 Σεπτεμβρίου Παναιτώλιο.

Έκθεση νέων Καλλιτεχνών. Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ.Ν.Ι. & Ιωνικός Σύνδεσμος.

22 Οκτωβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας Παρουσίαση και σχολιασμός παραδοσιακών ενδυμάσιών από τη Μικρά Ασία, από το φιλόλογο-ερευνητή Θοδωρή Κοντάρα. Διοργάνωση: ΚΕ.Μ.Π.Ο.

31 Οκτωβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας

«Ο Γιώργος Σεφέρης και η Μικρασιατική Καταστροφή».

Εισηγήτρια η φιλόλογος και μέλος του Δ.Σ. Χρυσάνθη Αθηνάκη. Διοργάνωση: ΚΕ.Μ.Π.Ο. & Σύλλογος Σμυρναίων Ν. Ιωνίας.

5 Νοεμβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας

«Παραδοσιακή μουσική και μουσικά όργανα της Μικράς Ασίας», Διοργάνωση: ΚΕ.Μ.Π.Ο.

7 Νοεμβρίου Δημοτική Βιβλιοθήκη

Παρουσίαση του έργου του ιωνιώτη ποιητή Γιώργου Γεραλή. Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ.Ν.Ι.

12 Νοεμβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας

Παρουσίαση του έργου του επιστήμονα Κωνσταντίνου Καραθεοδωρή από τον Λευτέρη Ξανθόδουλο.

Διοργάνωση: ΚΕ.Μ.Π.Ο. & Σπουδαστήριο Νεωτερικής Ποιησης «Τάκης Σινόπουλος».

21 Νοεμβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας

«Αρχαιολογικοί χώροι της Ιωνίας». Παρουσίαση με εισηγήτη τον φιλόλογο-ερευνητή Θοδωρή Κοντάρα.

Διοργάνωση: Σύλλογος Σμυρναίων Ν. Ιωνίας.

23, 24 & 25 Νοεμβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας

30 Συμπόσιο με θέμα: «ΤΡΕΙΣ ΧΙΛΙΕΤΙΕΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ». Διοργάνωση: ΚΕ.Μ.Π.Ο.

Συμβουλευτική -Επιστημονική Επιτροπή:

Νίκος Ουζούνογλου Καθηγητής, Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο

Χάρης Μπαμπούνης Επίκουρος Καθηγητής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ιάκωβος Ακτσόγλου Λέκτορας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Θεοφάνης Μαλκίδης Λέκτορας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Θεοφάνης Σουλακέλλης Καθηγητής Μουσικής, Πειραματικό Μουσικό Σχολείο Παλλήνης / Πρόεδρος & Καλλιτεχνικός Διευθυντής Κ.Α.Λ.Μ.Ε.

1 Δεκεμβρίου Αιθουσας Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας

Συναυλία μικρασιατικού τραγουδιού με τη Χορωδία, μαθητές του Τμήματος Παραδοσιακού Τραγουδιού και του Τμήματος Μουσικών Οργάνων του Πνευματικού Κέντρου.

Διοργάνωση: Πνευματικό Κέντρο Δ.Ν.Ι. & Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας.

3 Δεκεμβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας

«10 Δημοτικό Σχολείο Ν. Ιωνίας: 1924-1944». Παρουσίαση της έρευνας των Χάρη Σαπουντζάκη και Μάκη Λυκούδη και της ομώνυμης έκδοσης. Διοργάνωση: ΚΕ.Μ.Π.Ο.

19 Δεκεμβρίου Συνεδριακό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας

«Εκκλησιαστικοί Θησαυροί των πατρίδων της καθ’ ημάς Ανατολής». Παρουσίαση της έρευνας και της ομώνυμης έκδοσης. Διοργάνωση: ΚΕ.Μ.Π.Ο. & Ι. Μ. Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας.

Το χαλί

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

A φάσην

Μια φορά κι έναν καιρό, όπως λεν στα παραμύθια κυνηγούσα τ' όνειρο για να μάθω την αλήθεια.

Έστειλα ένα περιστέρι στης Ανατολής τα μέρη.
να γιατί, να γιατί ήταν όμορφα όλα εκεί. ...

Η εμψυχώτρια τραγουδά κάνοντας κινήσεις με το σώμα της και τα παιδιά επαναλαμβάνουν. Εμφανίζεται το «περιστέρι» και περιγράφει τι βλέπει από 'κει ψηλά: λουλούδια, δέντρα, πεταλούδες, πουλιά, και τα παιδιά, με τη βοήθεια μουσικής, αναπαριστάνουν με τα σώματά τους ό,τι τους λέει. Τέλος, το «περιστέρι» βλέπει από ψηλά ανθρώπους να γλεντούν χορεύοντας. Στο τέλος του χορού στρώνονται κάτω πολύχρωμα χαλιά (πανιά) και τα παιδιά κάθονται να παρακολουθήσουν την ταινία μικρού μήκους που επιμελήθηκαν ...

« - Περιστέρι, περιστέρι στης Ανατολής τα μέρη

βλέπεις μαγικό χαλί να πετά πάνω απ' τη γη; »

« - Βλέπω! Να το, να το εκεί γεμάτο λουλούδια, πουλιά, χρώματα και ... άρωμα κανέλλας. »

Η εμψυχώτρια ρίχνει στο χώρο κανέλλα για να ερεθίσει και την αισθηση της δσφρησης) και ξεκινά η ταινία με το μαγικό χαλί του Αλαντίν.

B φάσην

Τα παιδιά, με τα σώματά τους, φτιάχνουν έναν αργαλειό με τεντωμένο στημόνι: σε δύο σειρές, η μία πίσω από την άλλη. Σε λίγο εμφανίζεται η «χαλιτζού Σοφία» να τους δείξει την τέχνη του χαλιού κόμπο, κόμπο. Έχει μαζί της τα νήματα που της ζήτησε η «κυρά Φεβρωνία», κόκκινο βαμμένο από τη ρουβία τη βαφική, κίτρινο από το κεχρί, μπλε από το λουλάκι της Ινδίας. Η κυρά Φεβρωνία διαβάζει το σχέδιο και η χαλιτζού Σοφία κάνει τους κόμπους χρησιμοποιώντας για στημόνι τα σώματα των παιδιών. Ακολουθούν τα παιδιά.

C φάσην

Τα παιδιά χωρίζονται σε 3 ομάδες, την κόκκινη, την κίτρινη και τη μπλε. Κάθε ομάδα έχει το πανί της και 4 καρτέλες που περιέχουν δύο σχέδια χαλιών, μια φωτογραφία υφάντριας την ώρα που υφαίνει και μια καρτέλα με το χρώμα (π.χ. κόκκινο από τη ρουβία τη βαφική) και ονοματεπώνυμα ταπητουργών από τη Σπάρτη της Πισιδίας. Δίνονται στις ομάδες πληροφορίες ώστε τα παιδιά να φτιάξουν μια ιστορία και να την παρουσιάσουν με τη μορφή θεατρικού δρωμένου.

- Κόκκινη ομάδα: «ρουβία η βαφική». Σας φέρνουν δώρο ένα χαλί. Μόλις το ξετυλίξετε, βλέπετε να υπάρχει και κάτι άλλο μέσα. ...

- Μπλε ομάδα: «λουλάκι Ινδίας». Έχετε ένα πανέμορφο και πανάκριβο χαλί, συμβαίνει όμως κάποιο ατύχημα σε σχέση μ' αυτό. ...

- Κίτρινη ομάδα: «κεχρί». Είστε ταπητουργοί (χαλιτζήδες) και δουλεύετε όλη νύχτα γιατί το πρωΐ πρέπει να παραδώσετε το χαλί. Ξαφνικά, μεσ' στη νύχτα, χτυπά η πόρτα. ...

Τα παιδιά, με τους ήχους παραδοσιακής μουσικής από τη Μικρά Ασία, ετοιμάζουν τις ιστορίες τους, δίνουν λύση, παίρνουν ρόλους και τέλος τις παρουσιάζουν.

Κατάληξη

Η ομάδα κλείνει με τον «χορό των μαντηλιών», από την Καππαδοκία, και με την κραυγή σε κύκλο: «Είμαστε ομάδα τρομερή!!».

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχεδίασαν και υλοποίησαν οι εμψυχώτριες του Κέντρου Ελληνικής Τέχνης Ντέπου Καλίνογλου και Ιωάν-

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. για μαθητές Ε- Στ΄ Δημοτικού και Α'-Β' Γυμνασίου
23 Απριλίου έως 14 Μαΐου 2007
Το πρόγραμμα παρακολούθησαν συνολικώς 1000 μαθητές και 50 εκπαιδευτικοί των σχολείων της Νέας Ιωνίας.

να Μητσάκου. Η διάρκειά του ήταν ωριαία και στηρίχτηκε στις διαδικασίες του θεατρικού παιχνιδιού. Τα παιδιά έπαιρναν πληροφορίες μέσα από το παιχνίδι, σε τρεις φάσεις: (α) απελευθέρωση, (β) παιχνίδι των ρόλων και (γ) σκηνικός αυτοσχεδιασμός. Σκοπός ήταν να γνωρίσουν οι συμμετέχοντες στοιχεία, να ανακαλύψουν πτυχές και να προβληματιστούν σχετικώς με το πώς ξεκίνησε στην Ελλάδα η ταπητουργία. Στους εκπαιδευτικούς δόθηκε υλικό που περιλάμβανε πληροφορίες για την ελληνική ταπητουργία (βλ. στη συνέχεια αποστάσματα από το κείμενο της ιστορικού Λήδας Ιστικόπουλου), καθώς και προτάσεις για δημιουργικές δραστηριότητες μέσα στην τάξη.

Ντέπου Καλίνογλου, Ιωάννα Μητσάκου

Τη σύντομη ταινία που προβαλλόταν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου σκηνοθέτησε ο Διονύσης Φερεντίνος. Η αφήγηση στην ταινία προήλθε από το κείμενο της ιστορικού Λήδας Ιστικόπουλου, μέρος του οποίου παραθέτουμε στη συνέχεια.

«Χαλί είναι ένα χοντρό κομμάτι ύφασμα πάνω στο οποίο, και ενώ αυτό κατασκευάζεται, οι τεχνίτες κάνουν κόμπους. Επομένως, τα χαλιά δεν είναι κιλίμια. ...

Για να κατασκευασθεί ένα χαλί, απαραίτητη είναι η ύπαρξη του αργαλειού, του νήματος, και βέβαια του τεχνίτη. Οι αργαλειοί είναι δύο ειδών: οι οριζόντιοι και οι κατακόρυφοι. ...

Για την παραγωγή των χαλιών χρησιμοποιούνται μάλλινα νήματα για τους κόμπους, ενώ για το στημόνι και το υφάδι, τη βάση, δηλ., πάνω στην οποία δένονται οι κόμποι, νήματα μάλλινα ή βαμβακερά. ... Όμως το νήμα, πριν φθάσει στον αργαλειό, έπρεπε να βαφεί με φυσικές βαφές, ... Για το κόκκινο, λοιπόν, χρησιμοποιούσαν μία ριζά, τη ρουβία τη βαφική, για το μαύρο, το σιδηρομετάλλευμα, για το μπλε, το λουλάκι, που εισαγόταν από την Ινδία, για το κίτρινο και το πράσινο, ένα φυτό, το τζεχρί ή κεχρί. Ακόμα και το χάρυπο μπορούσε να δώσει κίτρινο χρώμα. Αργότερα χρησιμοποιήθηκαν και βιομηχανικές βαφές, η αλιζαρίνη και η ανιλίνη.

... Το παλαιότερο γνωστό χαλί προέρχεται από έναν τάφο στο νότιο τμήμα της Σιβηρίας και χρονολογείται των 50 αιώνων π.Χ.. Είναι το χαλί Παζιρίκ. ... Αρκεί η επίσκεψη σε μια πινακοθήκη για να διαπιστώσει κανείς ότι μέσα στους πίνακες απεικονίζονται χαλιά που η Δύση θεωρούσε αντικείμενα μεγάλης αξίας. Εξάλλου, τα χαλιά δεν χρησιμοποιούνταν μόνο για να καλύψουν το δάπεδο, αλλά και ως τραπεζομάντηλα, ή ταπετσαρίες επίπλων, ενώ με την ίδια τεχνική που χρησιμοποιείτο για την παραγωγή χαλιών κατασκευάζονταν και άλλα χρηστικά αντικείμενα, όπως μαξιλάρια, παντούφλες, καλύμματα ζώων.

... Η μεγάλη ανάπτυξη, λοιπόν, της ταπητουργίας οφειλόταν στο εμπόριο, που έφερνε τα χαλιά στη Δύση, όπου αγοράζονταν σε μεγάλες ποσότητες από τους ευκατάστατους Ευρωπαίους, οι οποίοι, ιδιαίτερως την περίοδο της μεγάλης ανάπτυξης της βιομηχανίας των 19ο αιώνα ήθελαν κάτι χειροποίητο για να διακοσμήσουν το σπίτι τους. Εκείνη μάλιστα την εποχή οι ευρωπαίοι είχαν γοητευτεί από το μυστήριο της Ανατολής, και για το λόγο αυτόν αισθάνονταν περηφάνεια, όταν μπορούσαν να επιδείξουν στους επισκέπτες τους ένα χαλί που είχε παραχθεί στη μακρινή Ανατολή, στα Μύλασα, στη Λαοδίκεια, στη Μάκρη.

... Τα πιο ωραία χαλιά στον κόσμο παράγονται στην Περσία. Όμως, χαλιά παράγονται και σε άλλες χώρες της εγγύς Ανατολής, και βέβαια στην κοντινή μας Τουρκία, τη Μικρά Ασία των Ελλήνων. Μάλι-

στα, τα χαλιά που γνώρισε η Ευρώπη από τον 13ο και 14ο αιώνα δεν ήταν περισκά, αλλά μικρασιατικά....

Στην Τουρκία, στις αρχές του 19ου αιώνα, η μαζική παραγωγή χαλιών προς εμπορία περιορίζοταν στη Δυτική Μικρά Ασία και κυρίως στο Ουσάκ, τα Κούλα και το Γκιόρδες, που κατοικούνταν κυρίως από μουσουλμάνους. Όταν, όμως, η παραγωγή χαλιών στα κέντρα αυτά αποδειχθήκε ότι δεν μπορούσε να καλύψει τις παραγγελίες από την Ευρώπη και την Αμερική, οι έμποροι χαλιών στράφηκαν σε νέες περιοχές στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας, όπως την Καππαδοκία και την Πισιδία. ... Οι έμποροι, στις περισσότερες περιπτώσεις, ανέλαβαν να διδάξουν τις γυναίκες, αλλά και να τις προμηθεύσουν με όλα τα αναγκαία.

Εκτός από τους εγκατεστημένους στα σπίτια αργαλειούς, μετά το 1895 ιδρύθηκαν πολλά κοινοτικά ταπητουργεία σε διάφορες πόλεις και κωμοπόλεις, όπως στη Σπάρτη της Πισιδίας η *Εταιρεία Ταπήτων Σπάρτης*, στον Πόρο της Καππαδοκίας η *Μέλισσα του Πόρου*, στη Νεάπολη της Ιδίας περιοχής, στη Μαγνησία, στα Βουρλά, στα Μύλασα.

Παράλληλα, Έλληνες της Μικράς Ασίας ίδρυσαν εργοστάσια στην Κιουτάχεια, στο Προκόπι και τον Πόρο της Καππαδοκίας, αλλά και στη Σπάρτη της Πισιδίας, όπου διακρίθηκαν οι Πρόδρομος Γρηγοριάδης, αδελφοί Στύλογλου, Χαράλαμπος Αθανάσογλου, Δαμιανός Βασιλεάδης, Παγιασλής Δανόπουλος, Ιορδάνης Δουρμπέογλου, Δαμιανός Καχραμάνογλου, Σωκράτης Καχραμάνογλου, Φίλιππος Καχραμάνογλου, Μηνάς Κεχαγιόγλου, Θεόδωρος και Ιωάννης Παπάζογλου, Αθανάσιος Πεσματζόγλου, Νικόλαος Σουτζόγλου κ.ά.. Σύμφωνα με πληροφορία της εφημερίδας *Αμάλθεια*, στη Σπάρτη, το 1906, λειτουργούσαν στα εργοστάσια 600 αργαλειοί.

Η μεγαλύτερη, όμως, εμπορική και παραγωγική εταιρεία στη Μικρά Ασία ήταν η *Oriental Carpet*, η *Oriεντάλ*, όπως την αποκαλούσαν οι χριστιανοί, που ιδρύθηκε το 1908 με έδρα τη Σμύρνη και αρχικό κεφάλαιο 400.000 λίρες Αγγλίας. Κατά την ιδρυσή της συγχώνευσε ανάμεσα στις άλλες και δύο ελληνικές επιχειρήσεις, την εταιρεία *T.A. Spartali* της Σμύρνης και τον εμπορικό και βιομηχανικό οίκο του Μικέ Παπαδόπουλου στην Κωνσταντινούπολη. Στην Οριεντάλ ανήκαν στην πόλη της Σμύρνης δύο νηματουργεία μάλινων νημάτων και ένα βαφείο, ένα γραφείο σχεδιαστών και ένα μεγαλοπρεπές κτήριο στην προκυμαία της Σμύρνης, στο οποίο στεγαζόταν η κεντρική διεύθυνση, τα γραφεία, οι αποθήκες και το τμήμα λιανικής πώλησης.

... Η γυναίκα λοιπόν που ήθελε ή ἐπρεπε να εργαστεί, η χήρα που ἐπρεπε να μεγαλώσει τα παιδιά της ή η νεαρή κοπέλα που ήθελε να κάνει την προΐκα της μπορούσαν να εργαστούν στα χαλιά. Εξάλλου, σε πολλές περιπτώσεις χρειάστηκε να δουλέψουν οι γυναίκες, όταν οι ἀνδρες μετανάστευαν στις μεγάλες πόλεις, όπου αναζητούσαν καλύτερη τύχη, ή κατά τη διάρκεια των πολέμων.

Βέβαια, η απασχόληση των κοριτσιών στην ταπητουργία είχε συνέπειες στην εκπαίδευσή τους. ... Η εργασία ... απαιτεί πολλές ώρες εργασίας και αυτό σήμαινε ότι τα κορίτσια που πήγαιναν στα χαλιά δεν μπορούσαν να διαθέσουν χρόνο για την εκπαίδευσή τους. Ήταν φυσικό, λοιπόν, να μην ιδρυθεί παρθεναγωγείο στο Ουσάκ, γιατί δεν υπήρχαν μαθήτριες, ή να μην επανιδρυθούν τα παρθεναγωγεία της Κιουτάχειας και της Άγκυρας που είχαν καεί.

Η ταπητουργία όμως ήταν τέχνη που μπορούσε να προσφέρει στις γυναίκες ικανοποιητικό εισόδημα. Για το λόγο αυτό, οι κοινοτικές αρχές των Τυάννων, των Μυλάσων και της Σμύρνης έδειξαν ενδια-

φέρον να συμπεριληφθεί το μάθημα της ταπητουργίας στο αναλυτικό πρόγραμμα των παρθεναγωγείων, επειδή είχε θεωρηθεί ένα είδος οικοτεχνίας, που άρμοζε στις μαθήτριες.

... Οι εργάτριες των παραδοσιακών κέντρων πληρώνονταν καλύτερα από αυτές των νέων κέντρων. ... Η ικανότητα των εργατριών φαίνεται από τη δυνατότητά τους να «ζωγραφίζουν» τα εικονιζόμενα πρόσωπα.

Σημαντική ώθηση στην ανάπτυξη της ταπητουργίας έδωσαν μετά το 1913 οι 154.000 πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία και οι 120.000 από την Ευρωπαϊκή Τουρκία, οι οποίοι απελάθηκαν μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους.... Λίγο πριν τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, λοιπόν, λειτουργούσαν τρεις νέες ταπητουργικές επιχειρήσεις, η Ελληνική Ταπητουργία, οι Αδελφοί Βαίαννοι και η επιχείρηση του αμερικανού αρχαιολάτρη Ντάνκαν, τα χαλιά του οποίου είχαν θέματα από την αρχαία Ελλάδα.

Στον συνοικισμό της Νέας Ιωνίας εγκαταστάθηκαν πρόσφυγες από τη Σπάρτη Πισιδίας, από την Ινέπολη, την Κασταμονή και τη Σαφράμπολη της Παφλαγονίας, από τη Νεάπολη της Καππαδοκίας, από την Αλαία και την Αττάλεια της Παμφυλίας και ακόμα από πόλεις των παραλίων της Μικράς Ασίας (....) η Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων, που οργάνωσε την εγκατάσταση, φρόντισε να φέρει στη Νέα Ιωνία 500 οικογένειες προσφύγων από τη Σπάρτη Πισιδίας που γνώριζαν ταπητουργία. Υπήρχαν πολλές επλιδές ότι οι μικρασιάτες αστοί που εγκαταστάθηκαν εδώ, άνθρωποι φιλόπονοι, φιλοπρόδοιοι, με επιχειρηματικές εμπειρίες και γνώσεις σε πολλές περιπτώσεις πολύ υψηλότερες από αυτές των γηγενών Ελλήνων, θα κατάφερναν να ορθοποδήσουν. Η κλωστοϋφαντουργία, η μεταξουργία και βέβαια η ταπητουργία ήταν τα σπουδαιότερα ίσως από τα εφόδια αυτά.

... Εδώ, λοιπόν, στη Νέα Ιωνία ιδρύθηκαν πολλά μεγάλα ταπητουργεία, ανάμεσα στα οποία και τα εργοστάσια της Ελληνικής Ταπητουργίας.

... Ταπητουργεία ιδρύθηκαν στα Πατήσια, το Βύρωνα, το Νέο Φάληρο, αλλά και εκτός Αθηνών, στα Μέγαρα, τη Βέροια, το Βόλο, τη Θεσσαλονίκη, τα νησιά Σάμο, Μύκονο, Πάρο, Νάξο κ.α.. Επιπλέον, στην Κοκκινιά μετέφερε η μεγάλη εταιρεία ξένων συμφερόντων *Oriental Carpets* μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή τα εργοστάσιά της. Ήδη το 1926 υπολογίζονταν περίπου σε 1.000 οι εγκατεστημένοι στα ταπητουργεία και στα σπίτια (οικοτεχνίες) αργαλειοί, σε 4.000 οι απασχολούμενοι σε αυτά ταπητουργοί και 80.000 τ.μ. η ετήσια παραγωγή.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σταθούμε στην παιδική εργασία. Η παρουσία μεταξύ των προσφύγων της Μικράς Ασίας μεγάλου αριθμού ορφανών παιδιών από τον ένα ή και από τους δύο γονείς συνέβαλε στην όξυνση του φαινομένου της εργασίας των παιδιών. ... Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 1926, στην Αθήνα και τον Πειραιά συνολικώς δούλευαν στη βιομηχανία 226 αγόρια και 2.309 κορίτσια ηλικίας 9-13 ετών. Στα ταπητουργεία απασχολείτο το 59,22% των μικρών αυτών ανηλίκων.

Οι πρόσφυγες στην Ελλάδα ασχολήθηκαν με την κατασκευή μάλινων χαλιών και σπανιότερα μεταξωτών. Οι πιο γνωστοί τύποι χαλιών που κατασκευάστηκαν ήταν τα χαλιά τύπου Ουσάκ, Γκιόρδες, Σπάρτα, Σιβάς, Μπορλού κ.ά., που ονομάζονταν έτοι από τα σχέδια που ακολουθούσαν, αλλά και από τον αριθμό των κόμβων που δένονταν ανά τετραγωνικό μέτρο, πράγμα που καθόριζε και την αξία τους. Έτσι, τα χαλιά Γόρδιον είχαν 24.000 κόμβους το τ.μ., τα χαλιά Σπάρτα 68.000 κόμβους, τα λεπτότερα περσικά έφθαναν τους 360.000 κόμβους.

Τα ελληνικής παραγωγής χαλιά πωλούνταν στις αγορές της Αγγλίας και της Αμερικής, ... Η απορρόφηση των χαλιών στην Ελλάδα έφθανε μόλις το 2%, ...

Δυστυχώς, η ακμή της ελληνικής ταπητουργίας περιορίστηκε σε έξι μόνο χρόνια μεταξύ του 1924 και του 1930, για να επιβιώσει τη δεκαετία που ακολούθησε και να σβήσει μεταξύ του 1940 και 1947.»

ΑΙΒΑΛΙ / ΝΑΞΟΣ

Οι πατρίδες του Λογοτέχνη, Ακαδημαϊκού Ιάκωβου Καμπανέλλη

της Κικής Αμπατζόγλου - Ζευγώλη

Εδώ και αρκετόν καιρό, παρακολουθώντας ένα βράδυ μια τηλεοπτική εκπομπή με καλεσμένο τον Λογοτέχνη, Ακαδημαϊκό Ιάκωβο Καμπανέλλη, διαπίστωσα με χαρά μου τις άγνωστες, πιστεύω στους περισσότερους, μικρασιατικές του ρίζες.

Συγκεκριμένα, σε ερώτηση της δημοσιογράφου σχετικά με την καταγωγή του, απάντησε ότι «γεννήθηκα στη Νάξο, αλλά η καταγωγή μου είναι από το Αϊβαλί της Μ. Ασίας».

Επειδή τα καλοκαίρια διαμένω στη Νάξο (τόπο καταγωγής του συζύγου μου) και πάρα πολύ κοντά στο σπίτι του κ. Καμπανέλλη, μου δόθηκε η ευκαιρία να διαπιστώσω ότι για τους ανθρώπους του νησιού αποτελεί έναν δημιουργό που τίμησε με το πνεύμα του τη γενέτειρά του και το συναίσθημα αυτό είναι έκδηλο σε κάθε ευκαιρία που τους δίνεται να έρθουν σε επαφή μαζί του και αυτός ανταποδίδει την αγάπη τους με συγκίνηση και σεμνότητα.

Πήρα, λοιπόν, το θάρρος, «εκμεταλλευόμενη» την κοινή μας φίλη, κ. Νικ. Λιανού, να ζητήσω μια συνάντηση μαζί του, προκειμένου να μάθω περισσότερα γι' αυτήν την καταγωγή του. Η κ. Λιανού, με καλή διάθεση και προθυμία που τη διακρίνει, μεσολάβησε, και η συνάντηση αυτή πραγματοποιήθηκε στο υπέροχο κυκλαδίτικο σπίτι του. (βλ. φωτογρ. πάνω δεξιά)

Κατά τη διάρκεια της συνομιλίας μας αναφέρθηκα στη μικρασιατική μου καταγωγή, καθώς και τις εμπειρίες μου από τη διαμονή μου στη Ν. Ιωνία, τόπο έδρας πολλών μικρασιακών σωματείων με έντονη την επίδρασή τους στη διαμόρφωση της τοπικής, πνευματικής και πολιτιστικής ζωής.

Προς μεγάλη μου όμως έκπληξη διαπίστωσα, ύστερα από προσωπική έρευνα με αφορμή την περιπτειώ-

δη κατάληξη στη Νάξο του μικρασιατή πρόσφυγα κ. Ιορδάνη Φουτακόγλου, που δημοσιεύθηκε σε σχετικό άρθρο στην εφημερίδα Μικρασιατική Ήχω (εκδ. Ένωσης Σμυρναίων), την επίσης έντονη παρουσία του μικρασιατικού στοιχείου και στη Νάξο.

Η οικογένεια, όμως, του κ. Καμπανέλλη, όπως ο ίδιος μου διευκρίνισε, δεν ήρθε στην Ελλάδα με τη μικρασιατική καταστροφή, αλλά είχε φθάσει πολλά χρόνια πριν, ως ακολούθως.

Γύρω στα 1800 ζούσε στο Αϊβαλί της Μ. Ασίας η οικογένεια Καμπανέλλη, η οποία στη συνέχεια κατέψυγε στη Χίο. Το 1822 που έγινε η μεγάλη σφαγή της Χίου σώζεται από την οικογένεια αυτή ένα αγόρι 14 χρόνων τότε, ονόματι Φώτης Καμπανέλλης ή Θαλασσινός, ο οποίος καταλήγει μετά από πολλές περιπέτειες στη Νάξο.

Η σειρά της οικογένειας έχει ως εξής:

Φώτης Καμπανέλλης ή Θαλασσινός - προπάππος
Γιάννης Καμπανέλλης του Φώτη - παππούς
Στέφανος Καμπανέλλης του Γιάννη - πατέρας

Ο πατέρας του Ιάκωβος Καμπανέλλη, Στέφανος, το 1912-13 που υπηρετούσε τη θητεία του στο Στρατό στέλνεται με στρατιωτικό άγημα στη Χίο, προκειμένου να πάρει μέρος στην απελευθέρωση του νησιού. Αυτό ο πατέρας του το θεώρησε μια θαυμαστή σύμπτωση.

Η μητέρα του ονομαζόταν Αικατερίνη, το όνομα του πατέρα της ήταν Εμμανουήλ Λάσκαρης και της μητέρας της Ελένη, το γένος Γεωργιάδου. Οι γονείς της, και οι δύο, ήταν από την Κωνσταντινούπολη.

Ο Δήμος Νάξου, επί δημαρχίας Βασιλείου Κόκοτα (βλ. φωτογρ.) τίμησε τον εκλεκτόν αυτόν συμπατριώτη μας, δίνοντας το όνομά του στο Δημοτικό Θέατρο, το οποίο στεγάζεται στο νέο δημαρχιακό μέγαρο του νησιού, καθώς και στην οδό όπου διαμένει ο Ιάκωβος Καμπανέλλης.

Για τη νέα γενιά

Ένας ασήμαντος οικισμός, μια μικρή πολιτεία με προϊκισμένους πνευματικά ανθρώπους ήταν στις πιο όμορφες, στις πιο περιβλεπτες και εύφορες ακτές της Αιολίδας, αντίκρυ στη Λέσβο. Οι Έλληνες οικιστές την έπιαν «Κυδωνία». Οι Τούρκοι τούτη την ονομασία την μεταφράσανε σε «Αϊβαλί». (αϊβά θα πει κυδώνι). Πολλά ειπώθηκαν και πολλά γράφηκαν για το όνομα «Κυδωνία» μα το πιο πιστευτό είναι πως βαστά από την αρχαία Αιολική πόλη «Κυδώνη» ή «Κυδωνία» που ήταν κάπου εκεί κοντά.

Το χτίσιμό της έγινε γύρω στο τέλος του δέκατου έκτου ή στις αρχές του δέκατου εβδόμου αιώνα, κ' οι κάτοικοι της αποζύουσαν από την γεωργία και έμεναν απομονωμένοι από τον άλλο κόσμο ως το 1770. Τούτος ο χρόνος όμως άλλαξε το ριζικό της μικρής και άσημης πολιτείας και σε τούτο έγινε αφορμή η καταναυμάχηση του τούρκικου στόλου από τους Ρώσους στα νερά του Τζεσμέ. Το περιστατικό τούτο στάθηκε να αναδειχτούν οι Κυδωνίες σ' ένα από τα πιο λαμπρά κέντρα ελληνικού βίου και ελληνικής παιδείας που η φήμη του ξεπέρασε τα όρια της Ανατολής και της σκλαβωμένης γης των Ελλήνων.

Ο Κυδωνιάτης ιερέας Ιωάννης Δημητρακέλλης ή, όπως είναι πιο πολύ γνωστός, Οικονόμος, που άλλοι τον θέλουν φτωχό και απαίδευτο και άλλοι πολύπειρο, γραμματισμένο και λόγιο – o Villemain μάλιστα τον παρουσιάζει σαν μαθητή της Μεγάλης Αθωνιάδος Σχολής, - μια και είχε φιλοδοξία πώς να αναδείξει την πατρίδα του ελεύθερη και πλούσια, και πάσχιζε για τούτο με κάθε τρόπο. Κι' όπως η τύχη βοήθει τους τολμηρούς, ένα σούρουπο ξέπεσε στο αγρόσπιτό του, ως είναι η παράδοση, καραβοτσακισμένος, σε κακό χάλι, με τη μικρή ακολουθία του, ο Τούρκος ναύαρχος της καταναυμαχημένης, στον Τζεσμέ, αρμάδας, Χασάν Πασσά.

Ο Παπαοικόνομος, χωρίς να ξέρει με ποιον έχει να κάνει, φίλεψε, στο φτωχικό του, περίθαλψε και περιποήθηκε τους πεζοπόρους για την Πόλη όσο μπορούσε. Σε λίγες μέρες φεύγοντας ο Τούρκος Πασσάς ευχαρίστησε τον Παπαγιάννη για τη φιλοξενία του λέγοντας πως ποτέ του δεν θα ξεχάσει την ευεργεσία που πρόσφερε σ' αυτόν και τους ανθρώπους του, και φανερώθηκε ποιος είναι.

Σαν πέρασαν δυο χρόνια και μαθαίνει ο Οικονόμος πως ο Χασάν Πασσά πού τον δέχθηκε με τιμές και πολλή χαρά που ξανάβλεπε τον ευεργέτη του, και τον ρώτησε τι χάρη ήθελε για να ξεπληρώσει το χρέος του για την φιλοξενία του. «Προσωπικά καμμιά χάρη», απάντησε ο ιερέας: «Μόνο βοήθεια και ανακούφιση ζητώ για τους συμπατριώτες μου Αϊβαλιώτες».

Ο Πασσάς δέχτηκε το αίτημα και πέτυχε από τον Σουλάντο «φετφά», Υψηλό Βασιλικό διάταγμα, το περίφημο «Χάτι Χουμαγιούμ» με ειδικά για το Αϊβαλί προνόμια που τα πιο κύρια απ' αυτά ήταν:

A) Να φύγουν όλοι οι Τούρκοι από την πολιτεία και δεν μπορεί κανένας Οθωμανός να έχει σπίτι σ' αυτή. Τούρκος ιππέας αν δεν ξημερώσει δεν θα πλησιάζει την είσοδο της πόλης και όποιος επίσημος στρατιωτικός θέλει να μπει στη Χώρα θα ξεπεταλώνει το άλογό του.

B) Η πολιτεία θα είναι ανεξάρτητη από τον «Ντερέ-Μπέη».

Γ) Την κυβέρνηση, τη δικαιοσύνη και τα τελωνεία θα τα έχουν οι Χριστιανοί που θα πληρώνουν φόρο 48.000 γρόσια τον χρόνο.

Δ) Ο διοικητής (και-μακάμης) θα διορίζεται από τον Σουλτάνο με την υπόδειξη των Χριστιανών, θα πληρώνεται από αυτούς και, αν θέλουν, θα τον αλλάξουν. Μισθωτός των Χριστιανών θα είναι και ο δικαστής (καδής) που θα στέλνεται από την Πόλη, και

Ε) Φρούραρχος δεν επιτρέπεται να καθίσει ή να περάσει μέσα από την Χώρα και δέκατο (φόρο) δεν θα πληρώνει η Πολιτεία εξόν από δύο παράδες που θα δίνει κάθε νοικούρης για κάθε ελαιόδενδρο, κ.ά.

Με τούτα τα προνόμια ο Οικονόμου θεμελιώνει τις βάσεις για την εξόρμησή του. Αφού εξασφάλισε την ασφάλεια της μικρής πολιτείας από τους γύρω «Ντερεμπέιδες» στρέφει το στόχαστρό του στην πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη της. Χτίζει τον περίλαμπρο μεγάλο Ναό της Παναγίας των Ορφανών (Κάτω Παναγία) και στον περιβόλο του την «Ελληνική Σχολή» στην οποία δίδαξαν μεγάλοι και σοφοί δάσκαλοι του Γένους, ο Κυδωνιάτης Γρ. Σαράφης, ο Βενιαμίν ο Λέσβιος, ο Θεόφιλος Καΐρης, ο Ευγένιος από τα Βουρλά κ.ά.. Ο Οικονόμος εμπνέει στους Κυδωνιάτες το ζήλο για τη μάθηση και με τη διοίκηση που θα εφαρμόσει, γρήγορα η πόλη τους αυξάνει σε πληθυσμό και ανθεί στο εμπόριο και τη βιοτεχνία.

Από το σκλαβωμένο Μωριά, τη Ρούμελη και Μακεδονία καταφεύγουν πολλοί στις Κυδωνίες για να βρουν σε μια προνομιούχο Αριστοδημοκρατική Πολιτεία, ευνομία, ελευθερία και αυστηρή δικαιοσύνη. Ο Ραφφενέλη που πριν το 1821 επισκέφθηκε το Αϊβαλί θα γράψει: «Μπορεί κανείς να παρομοιάσει τη διοίκηση των Κυδωνιών σαν μικρή Δημοκρατία με τους δικούς της νόμους».

Σ' αυτή την μεγάλη άνθιση βρήκαν τις Κυδωνίες ο Γουιλλιάμ Τζόουετ και ο Τσαρλς Γουιλλιαμσον, όταν τις επισκέφθηκαν και τις εντυπώσεις τους δημοσίευσε ο Άγγλος Richard Clogg, στην «Επιθεώρηση Μελετών Νοτιοανατολικής Ευρώπης» (τόμος 1972), που εκδίδει η Ακαδημία της Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Ρουμανίας.

Τούτες τις περιγραφικές περισπούδαστες για την ιστορία εντυπώσεις από την πνευματική προσφορά στο Γένος το Ελληνικό της «Ακαδημίας Κυδωνιών» που για πρώτη φορά δόθηκαν στην διεθνή δημοσιότητα, η «Ένωσις Κυδωνιατών» τις παρουσιάζει με το τομίδιο τούτο, άντλημα, για τους μελετητές της ιστορικής βαθαινίας παρουσίας του Ελληνισμού της Ανατολής.

Εγγωμονούμε και ιδιαίτερα ευχαριστούμε τον επιφανή φίλο των Κυδωνιατών, Ξεχωριστό Μικρασιάτη, λαογράφο, ιστορικό από τον Μπουρνόβα της Ιωνίας κ. Νίκο Καραρά, που είχε πολλή ευγενική καλωσύνη να μας παραχωρήσει, σε ανάτυπο, το άρθρο του Richard Clogg, και να το μεταφράσει ο ίδιος από τα αγγλικά.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΔΑΔΙΩΤΗΣ, Νέα Σμύρνη, Ιούλιος 1974.
Από την περιοδ. έκδοση της Ενώσεως Κυδωνιατών, Αθήνα, 1974.

Αναδημοσίευση χάρη στη συνεργασία του Νίκου Βουλγαρέλη. 9

Άντιτροσωπευτικοί τύποι Κουτσαμπατζήδων

Από τις νεροτριβές του Λιτοχώρου στη βιομηχανία παραγωγής υφάσματος τζιν Denim

Η Ελληνική Υφαντουργία ξεκίνησε το 1974 σαν μονάδα παραγωγής εκρού υφάσματος, σε μια συνεργασία Ελλήνων και Ολλανδών Επιχειρηματιών. Από τη μία μεριά ήταν η οικογένεια Ακκά με τον Σταύρο Κωνσταντινίδη και την εταιρεία «Άλιος - Ten Cate A.E.» και από την άλλη μεριά ο μεγάλος Ολλανδικός Όμιλος “Royal Ten Cate”, που ασχολείτο ιδιαιτέρως με την παραγωγή τεντόπανου (κάτι που συνεχίζει έως και σήμερα, πλέον της παραγωγής ταπήτων συνθετικού γρασιδιού, προϊόντων εξυγίανσης εδαφών, υφασμάτων για αεροπλάνα κ.λπ.). Το 1977 η εταιρεία αγόρασε την 1η μηχανή βαφής προκειμένου να μεταβεί στην αποκλειστική παραγωγή υφάσματος indigo denim και ξεκίνησε τη συνεργασία με την εταιρεία Lewis. Το 1999, η εταιρεία σταμάτησε τη συνεργασία με τον ολλανδικό Όμιλο και πέρασε αποκλειστικώς στην οικογένεια Ακκά.

Κύριο χαρακτηριστικό του υφάσματος indigo denim είναι το βαμμένο μπλε στημόνι με άβαφο εκρού υφάδι. Χάρη, δε, στις ιδιότητες του χρώματος (indigo, με προέλευση από την οικογένεια των μπιζελοειδών) μετά από κάθε πλύσιμο του ρούχου αποκαλύπτεται νέο υπόστρωμα, εξίσου λαμπερό με το πρώτο χρώμα του υφάσματος.

Σε σχέση με την εγχώρια διάθεση υφάσματος, σήμερα μόνον (10-15) % της ετήσιας παραγωγής - που ανέρχεται σε 30.000.000 τ.μ. υφάσματος (σε σύνολο περίπου 6 δις. τ.μ. παγκοσμίως και περίπου 100 εκατ. τ.μ. στην Ευρώπη) - παραμένει στην Ελλάδα, ενώ το υπόλοιπο εξάγεται κυρίως σε μεγάλους πελάτες χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε παλαιότερες εποχές, το ποσοστό εγχώριας διάθεσης έφθανε ακόμη και το 40%.

Η Ελληνική Υφαντουργία Α.Ε. έχει τρία εργοστάσια: (α) παραγωγής denim στα Γιαννιτσά Πέλλας, (β) κλωστήριο στη Σίνδο Θεσσαλονίκης και (γ) εκοκκιστήριο στη Νέα Αγχίαλο Μανγησίας. Αποτελεί, πλέον, Όμιλο Εταιρειών, με θυγατρικές τις: (α) Κλωστήρια Κιλκίς Α.Ε., (β) Εκοκκιστήρια Θεσσαλίας Α.Β.Ε.Ε. και (γ) Κλωστήρια - Εκοκκιστήρια Θράκης. Απασχολεί περίπου 1.000 πρόσωπα, από τα οποία 350 εργάζονται στο εργοστάσιο της Πέλλας. Η πλειοψηφία του προσωπικού προέρχεται από τις περιοχές λειτουργίας των εργοστασίων. Περίπου 20 έχουν πανεπιστημιακή εκπαίδευση, πολλοί έχουν σπουδάσει σε σχολές που σχετίζονται με τη βιομηχανία της υφαντουργίας και οι περισσότεροι έχουν «σπουδάσει» την υφαντουργία «in situ». Οι διοικητικές υπηρεσίες του Ομίλου βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη.

Η θέση της εταιρείας είναι 3η σε παγκόσμια κλίμακα, με πρώτη μια εταιρεία στην Ιταλία και δεύτερη επιχείρηση στην Τυνησία.

Ο Γιάννης Ανδριάς ξεκίνησε την επαγγελματική ασχολία του στα Κλωστήρια Κιλκίς, το 1983. Το 1992 έγινε Γενικός Διευθυντής στο εργοστάσιο της Σίνδου και από το 1998 βρίσκεται στα Γιαννιτσά. Έλκει την καταγωγή του από το Νομό Ημαθίας και είναι Μηχανολόγος - Ηλεκτρολόγος Μηχανικός.

Το μέλλον

Υπάρχει δυσκολία στην είσοδο σε νέους τομείς παραγωγής (π.χ. χλωροτάπητες), καθότι δεν υπάρχει η τεχνογνωσία, οι πελάτες είναι λίγοι και επιπλέον υπάρχει αδυναμία στην ανάπτυξη καλού και αξιόπιστου εμπορικού δικτύου προώθησης.

Το jean denim αποτελεί προϊόν προστιθέμενης

αξίας. Σήμερα, μετά την παραγωγή του, πλένεται, κόβεται και ράβεται σε χώρες της Βορείου Αφρικής, του Εγγύς Ανατολικού Μπλοκ και στην Ινδία.

Η εταιρεία Lewis αποτελεί, πλέον, μικρό πελάτη της ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε., καθότι έκλεισε τα εργοστάσια στη Σκωτία, το Βέλγιο, την Αγγλία, τη Γαλλία και διατηρεί σχέσεις με την Πολωνία, τη Μάλτα και την Τουρκία.

Η ποιότητα του υφάσματος εξαρτάται από τα υλικά (νήματα και λοιπές ίνες), τις διεργασίες, με κυριώτερη αυτή του φινιρίσματος, και τη σταθερότητα των χαρακτηριστικών του.

Το νήμα που χρησιμοποιεί η Ελληνική Υφαντουργία είναι ελληνικής προελεύσεως και προέρχεται από τα εκοκκιστήρια και κλωστήρια της. Περιέχει σε πολύ μικρό ποσοστό ελαστικές ή άλλες ίνες που εισάγονται. Ένα μέρος του βάφεται, κολλάρεται και εν συνεχεία αποτελεί το στημόνι για την ύφανση του υφάσματος. Ένα άλλο μέρος του γίνεται υφάδι, στο οποίο, για τα ελαστικά υφάσματα, προστίθεται με ειδική διεργασία ελαστικό νήμα με βαμβακερή περιέλιξη (5%) προκειμένου να μην έρχονται σε άμεση επαφή με το σώμα οι συνθετικές ίνες. Η σταθεροποίηση αυτού του ελαστικού νήματος γίνεται κατά το φινίρισμα.

Ύφανση → Φινίρισμα υφάσματος (καθαρισμός, πλύσιμο, βαφή, σταθεροποίηση) → Οπτικός έλεγχος (ανθρώπινο μάτι) → Ποιοτικός έλεγχος (μηχανές) - → Συσκευασία σε ρολλά και Ταυτοποίηση → Ταξινομημένη Αποθήκευση → Αποστολή στον Πελάτη.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

1. Χορήγηση υποτροφιών.
2. Επιμόρφωση των βαμβακοπαραγωγών.
3. Δωρεές εξοπλισμού σε σχολικές μονάδες και κοινωφελή ιδρύματα.
4. Εθελοντική εργασία στελεχών σε κοινωφελή ιδρύματα.
5. Επιμόρφωση μαθητών και σπουδαστών μέσα από απλούστερες (ξεναγήσεις) ή πιο σύνθετες (πρακτική άσκηση φοιτητών) δράσεις.

Προστασία του Περιβάλλοντος

Τα απόβλητα της εταιρείας υφίστανται βιολογικό καθαρισμό και εκβάλλουν στον ποταμό Λουδία. Η εταιρεία ακολουθεί τις κοινοτικές οδηγίες για τη λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, διαθέτει ειδικό μηχανικό περιβάλλοντος και έχει πιστοποιηθεί (ISO) για τις διεργασίες αυτές. Επίσης, ανήκει στις

επιχειρήσεις που ελέγχονται για τις εκπομπές CO2. Επειδή τα απόβλητα από τις διαδικασίες παραγωγής είναι ελεύθερα τοξικών ουσιών, η παραγόμενη λάσπη είναι κατάλληλη για τη γεωργία (λίπασμα).

Περισσότερες πληροφορίες:
www.hellenicfabrics.com

Αποσπάσματα από τη συνέντευξη του Διευθυντού του Εργοστασίου Πέλλας της εταιρείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε., κ. Ιωάννη Ε. Ανδριά, που δόθηκε την Πέμπτη, 4 Ιανουαρίου 2007 στη Βασιλεία Κατσάνη. Τα κείμενα έχει επεξεργαστεί η συντάκτρια.

Ο φίλος μου Βασίλης Βασιλειάδης

με την ευκαιρία της έκθεσης έργων του στον Ιωνικό Σύνδεσμο, την Τετάρτη, 18 Απριλίου 2007

του Γιάννη Κορίδη

Ο Βασίλης Βασιλειάδης, ο αγαπημένος μου φίλος, διακρινόταν για το πολύπλευρο ταλέντο του. Καλύτερα, για τα ταλέντα του. Δεν ήταν μόνο ο μεγάλος ζωγράφος, ο γλυκύτατος πλάστης της εικόνας, ο άνθρωπος που έδινε ζωή στα χρώματα.

Ο Βασίλης Βασιλειάδης συγκέντρωνε πολλές αρετές. Καταρχήν ήταν Φίλος με το Φ κεφαλαίο. Ήταν περιζήτητος συνομιλητής. Ηθοποιός και σκηνογράφος που άφησε εποχή. Ήταν και κρυψοποιητής. Έγραφε για τον εαυτό του και για τους πολύ λίγους φίλους του. Ξάφνιαζε τους πάντες.

Ευτύχησα να τον γνωρίσω στα χρόνια της εφηβείας μου. Έκτοτε δεθήκαμε. Εμπιστευόταν ο ένας τον άλλον. Ωρες κρατούσαν οι συζητήσεις γύρω από την Τέχνη, τους λογιστέχνες της εποχής, τα περιοδικά που εκδίδονταν, τις διαλέξεις που έπαιρναν και έδιναν, τις επιφυλλίδες των εφημερίδων.

Είναι αυτός που με γνώρισε στο ζεύγος Μηλιώρη, δύο ανθρώπους που θαύμαζα, αλλά δεν είχα το θάρρος να τους πλησιάσω. Τότε ήταν που τόλμησα να κυκλοφορήσω τα πρώτα ποιήματά μου. Μια συλλογή με πρωτόλεια, αλλά σταθμό για την περαιτέρω πορεία μου.

Ο Βασίλης μου έδινε θάρρος. Ένα μεσημέρι, την ώρα των γαλλικών μου στην ανεπανάληπτη Μαντάμ Μαρί, μου είπε χαρούμενος:

Τετεςήμουνα στο ζεύγος Μηλιώρη. Ο Νίκος μου έδειξε την εφημερίδα «Ελευθερία». Κοίταξε, μου είπε, τι γράφει ο Πέτρος Χάρης για ένα νεαρό ποιητή. Επενέβη και η Ρίτα: Αξίζει να το διαβάσεις Βασίλη....

Εκείνος ο νεαρός, ας πούμε ποιητής, ήταν η ταπεινότητά μου.

Την επομένη μέρα γνώρισα στο σπίτι τους το Νίκο και τη Ρίτα Μηλιώρη. Ο δεσμός μας κράτησε έκτοτε μια ζωή. Ευγνωμονώ και τους τρεις.

Ο Βασίλης, που λέτε, από τα γυμνασιακά του χρόνια ήταν ολοκληρωμένη προσωπικότητα. Ζωγράφιζε και σπούδαζε ταυτόχρονα υποκριτική. Δεν ανέβηκε, όμως, επαγγελματικά στο σανίδι. Η ζωγραφική ήταν και παρέμεινε ο μεγάλος έρωτάς του.

Όποια σοβαρή εκδήλωση γινόταν στη Νέα Ιωνία, όπως οι συχνές διαλέξεις και ομιλίες του Ιωνικού Συνδέσμου, η παρουσία του Βασίλη μας γέμιζε συγκίνηση. Οι απαγγελίες του ακόμα αντηχούν στα αυτά μας, Μας συνέπαιρναν και μας έφερναν κοντά στον Κάλβο, το Σολωμό, τον Παλαμά, τον Καβάφη, το Σικελιανό, το Σημηριώτη, το Ρίτσο.

Με κολάκευε η φιλία του. Πολλά του χρωστώ. Το πόσο βάραινε η σκηνογραφική του δουλειά στην επιτυχία του έργου που ανέβαινε για πρώτη ή πολλοστή φορά, το διαπίστωσα σε δύο συνομίλιες μου με τον Κάρολο Κουν, την Παξινού και το Μινωτή. Ο ιδρυτής του Θεάτρου Τέχνης παραδεχόταν δύο ονόματα, αυτά του Γιάννη Τσαρούχη και του Βασίλη Βασιλειάδη.

Θυμάμαι τα λόγια της Παξινού στη διάρκεια μιας συνέντευξής μας: «Μεγάλη υπήρξε η συμβολή του Βασιλειάδη στην επιτυχία των «Περσών». Τα σκηνικά του ξεπέρασαν τις προσδοκίες όλων μας, ο Μινωτής έχει να το λέει. Τα ένα ειδησεογραφικά πρακτορεία το επεσήμαναν. Αυτό το παιδί (παιδί των αποκαλούσε) είναι μεγάλος καλλιτέχνης».

Συχνά μ' επισκεπτόταν ο Βασίλης στα γραφεία των εκδόσεων Ιωλόκος και σπανίως στο γραφείο μου στην εφημερίδα. «Μαθαίνω τα νέα σου εκεί», μου έλεγε «από τον κ. Νίτσο». Ο δημοσιογράφος που ανέδειξε την εφημερίδα «Τα Νέα» πρώτη σε κυκλοφορία και εξέδωσε το παγκοσμίου φήμης περιοδικό «Το Θέατρο» συνδεόταν με στενή φιλία με το Βασίλη. Επισκέπτομαι σε τακτά διαστήματα το ερημητήριο-γραφείο του στην οδό Χρήστου Λαδά, στέκομαι και θαυμάζω, ανάμεσα σ' επώνυμους ζωγράφους, διάφορες σπουδές από σκηνικά και έργα, που φέρουν την υπογραφή του Βασίλη.

Ο κόσμος του Βασίλη Βασιλειάδη ήταν η Νέα Ιωνία. Αυτός ο Ευρωπαίος πολίτης, όπου κι αν πήγαινε, νοσταλγούσε τους δρόμους της Νέας Ιωνίας, κουβαλώνεσε μέσα του τους απλοϊκούς ανθρώπους, τους ξεριζωμένους από την αντίπερα όχθη του Αιγαίου. Έτρεφε θαυμασμό στις απλές γριούλες, που κάθε Κυριακή πήγαιναν να εκκλησιαστούν, βάζοντας το μοναδικό γιορτινό φόρεμά τους. Απολάμβανε το χαιρετισμό τους, έπιανε κουβέντα μαζί τους και τις απαθανάτιζε μετά στα περιφήμα σχέδιά του.

Τον ενέπνευαν τα ομοιόμορφα διώροφα προσφυγικά σπίτια, με τα χαρακτηριστικά παράθυρα, τις πανομοιότυπες πόρτες, τα κόκκινα κεραμίδια και τις λαμαρινένιες υδρορροές. Ζωγράφιζε τα παιδιά που έπαιζαν ξυπόλυτα στους χωματοδρόμους, αποτύπωνε οικογενειακές σκηνές πότε με μολύβι και πότε με πενάκι. Όλα αυτά αποτελούν, ας πούμε, την πρώτη περίοδο της ζωγραφικής του, η οποία ξεκινά από πολύ νωρίς, σχεδόν από τα γυμνασιακά του χρόνια.

Ένα τέτοιο σχέδιο – με μολύβι και χρονολογία 1946 – βρίσκεται στη συλλογή μου. Απεικονίζει μια γυναίκα να πλένει στη σκάφη. «Είναι η μάνα μου», μου είπε.

Πολλά με συνδέουν με το Βασιλη. Όλα ευχάριστα, ωραία. Ένα, όμως, με βαραίνει, με πονεί. Το κράτησα έως τώρα μέσα μου. Η μόνη που το γνωρίζει είναι η σύντροφός μου. Ήταν παρούσα όταν κουδούνισε το τηλέφωνο. Η ώρα περασμένη. Ήμέρα Σάββατο. Μόλις γύρισα από την εφημερίδα. Η κούραση μεγάλη. Μόλις κατακλίθηκα.

Από την άκρη του σύμρατος ακούστηκε γαλήνια η φωνή του Βασιλη: «Αν είσαι ελεύθερος, έλα να τα πούμε. Θα σε περιμένω στο νέο διαμέρισμά μου της οδού Βασιλέως Ηρακλείου, είναι σχετικά κοντά». Έμενα τότε στην οδό Ερεσσού, μικρή απόσταση από το Μουσείο.

Εκείνο τον καιρό, απ' ό,τι μου είπε, ύστερα από παράκληση των αδελφών του θα μετακόμιζε για πάντα στη Νέα Ιωνία. Μάλιστα, επί της λεωφόρου Ηρακλείου, εντόπισαν τον ειδικό χώρο όπου θα είχε και το εργαστήρι του.

Πάνω στη ζαλάδα μου, αντί Βασιλέως Ηρακλείου, μου φάνη-

κε ότι άκουσα Λεωφόρος Ηρακλείου. Τον παρακάλεσα να συναντηθούμε τις επόμενες ημέρες, μέσα στην εβδομάδα. Συμφώνησε και έκλεισα το τηλέφωνο.

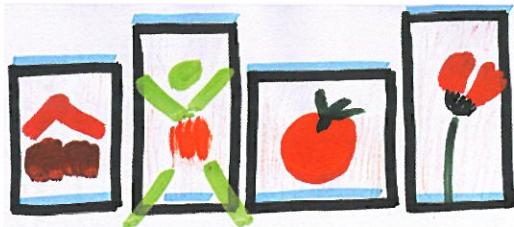
Στις αμέσως επόμενες ημέρες συνέβη το τραγικό. Το διάβασα στην πρωτοσέλιδη «Ελευθεροτυπία». Υπήρχε η φωτογραφία του με τη σχετική λεζάντα. Ο τίτλος με τάραξε. Αν θυμάμαι, έλεγε: «Η τελευταία του σκηνογραφία».

Συχνά μαλώνων τον εαυτό μου που φέρθηκε απερίσκεπτα εκείνο το βράδυ. Συχνά νιώθω μια κρυφή ενοχή, που κάποτε μεταφράζεται σε πόνο και κάποτε σε βουβό λυγμό. Δεν μπορώ να βάλω σε τάξη τη σκέψη μου. Ζητώ από τον αγαπημένο μου φίλο να με συγχωρέσει. Είμαι σίγουρος ότι ήδη το έχει κάνει. Ήθελα, όμως, με κάποιο σημάδι για να σιγουρευτώ, να γαληνέψω. Έχω την εντύπωση ότι απόψε πήρα την απάντηση. Ζητώ την κατανόησή σας.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς**

**Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Εκπαίδευση**

Ξο Πανελλήνιο Συμπόσιο, Βιωματικών Εργαστηρίων

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς είναι μια από τις μείζονες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις της χώρας μας, με έντονη και μακροχρόνια (από το 1972) δράση στον χώρο του Περιβάλλοντος και του Πολιτισμού. Κάθε χρόνο επενδύει εκατοντάδες χιλιάδες Ευρώ για την αποκατάσταση μνημείων, για αναστηλώσεις, για προβολή μνημείων για την υπεράσπιση των πολιτιστικών μας Θησαυρών και βέβαια για την προστασία, ανάδειξη και υπεράσπιση του περιβάλλοντος και της ποιότητας της ζωής, για την περιβαλλοντική αγωγή, ευαισθητοποίηση και πληροφόρηση των πολιτών.

Γνωρίζουμε όλοι το τεράστιο έργο που γίνεται από τους εκπαιδευτικούς στα σχολεία σε σχέση με την ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την λαϊκή μας παράδοση, και για την ποιότητα ζωής. Παρ' όλες τις εκπαιδευτικές προσπάθειες που γίνονται από πολλούς φορείς, υπάρχει πάντα η ανάγκη για περισσότερη εκπαίδευση, μόρφωση, κατάρτιση και παιδεία.

Η εμπειρία του Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ από τη διοργάνωση συνεδρίων, συμποσίων, σεμιναρίων, συναντήσεων και συζητήσεων, έχει δείξει μια αυξανόμενη κόπωση των εκπαιδευτικών από τις θεωρητικές προσεγγίσεις στα διάφορα συνέδρια και σεμινάρια, τα σχετικά με τα σχολικά προγράμματα των καινοτόμων δράσεων (Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αγωγή Γειας, Πολιτιστικά). Η τεράστια δίψα των εκπαιδευτικών να

Παίζουμε...Συμμετέχουμε...Δημιουργούμε

συμμετέχουν σε πιο ομαδικές, πιο βιωματικές και συμμετοχικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες εκφράζεται ζωηρά σε κάθε εκπαιδευτική συνάντηση, κάθε μορφής.

Ανταποκρινόμενη στην ανάγκη αυτή η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ διοργανώνει το 3ο της Πανελλήνιο Συμπόσιο, ένα συμπόσιο βιωματικών εργαστηρίων, με τίτλο «Παιζουμε... Συμμετέχουμε...Δημιουργούμε». Το καινούργιο στο συμπόσιο αυτό είναι η απουσία θεωρητικών ανακοινώσεων και ομιλιών. Όλο το συμπόσιο διαρθρώνεται σε τρεις τομείς, ένα για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, ένα για την Αγωγή Γειας και την Αγωγή του Καταναλωτή, και ένα τρίτο τομέα αφιερωμένο στα Πολιτιστικά Προγράμματα, χωρίς να αποκλείεται η παρουσίαση βιωματικών εργαστηρίων που συνδυάζουν τους τρεις τομείς..

Συνολικά θα γίνουν περίπου τριάντα (30) βιωματικά εργαστηρία, δέκα από κάθε τομέα, αν και υπάρχει περίπτωση οι αναλογίες να διαφοροποιηθούν ελαφρά, ανάλογα με την προσφορά εργαστηρίων και τη ζήτησή τους από τους εκπαιδευτικούς.

Πρώτος στόχος του συμποσίου είναι ο εμπλουτισμός των διδακτικών επιλογών των εκπαιδευτικών με μια ποικιλία ενεργητικών- βιωματικών διδακτικών προσεγγίσεων που θα μπορούν να εντάξουν στα προγράμματα και τα μαθήματά τους προκειμένου να κάνουν αυτά τα προγράμματα και μαθήματα πιο ελκυστικά για τα παιδιά, πιο απολαυστικά και πιο αποτελεσματικά στην προσέγγιση των στόχων τους. Δεύτερος αλλά εξίσου σημαντικός στόχος είναι να παρουσιαστούν αξιόλογα βιωματικά εργαστηρία από αξιόλογους εκπαιδευτικούς και σχετικούς εμψυχωτές, ώστε να εμπλουτιστεί η διάθεση παιδαγωγική παρακαταθήκη της χώρας μας.

Το Συμπόσιο θα πραγματοποιηθεί στην Ελληνογαλλική Σχολή Jeanne d' Arc στον Πειραιά, από τις 19 έως τις 21 Οκτωβρίου 2007. Είναι εγκεκριμένο από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Συνεργαζόμενοι Φορείς:

- Ελληνογαλλική Σχολή Jeanne d' Arc. Πειραιάς
- Πανελλήνια Επιστημονική Ένωση Εκπαιδευτικών Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων
- Ερευνητικό Ίδρυμα Πολιτισμού και Εκπαίδευσης

Πληροφορίες: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, Τριπόδων 28, 10558 Πλάκα - Αθήνα.

Τηλ.: 210 3225245 εσωτ.7, Τηλεομ.: 210 3225240

e-mail: spe@ellinikietairia.gr / website:www.ellinikietairia.gr

BIBLIA

Οι «Αντιπτόποδες και Σφενδονήτες»

Τάσος Γαλάτης
Εκδόσεις Γαβριηλίδης
Αθήνα, 2005
Σελ. 185

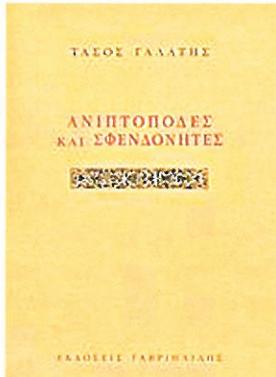
Ο Τάσος Γαλάτης συχνά με πιάνει από το χέρι και με σεργιανίζει στους δρόμους της Νέας Ιωνίας. Συχνά οι στίχοι του κυοφορούν μέσα μου μνήμες μιας εποχής που τα χνάρια της δε λένε να σβήσουν. Το αντίθετο. Μεγαλώνουν. Μ' εκείνη την ώριμη εφηβική σοβαρότητα των ανησυχιών και της πληθωρικής σιωπής. Συχνά επαναφέρει εικόνες αιωρούμενες σε μιαν ατμόσφαιρα των γλυκυτάτων χρόνων. Με το άρωμα των ανεπανάληπτων διαδρομών, των ξέχωρων στιγμών, που έγιναν πλέον ποίηση και ομορφιά. Αντάμα ποιητής του Διαμιανός Κοκκινίδης, ο πάντα λεπτός, ο ενυπνειδήτα φιλικός, πνιγμένος στα βιβλία, τη σκέψη και τη ρέμβη άναβε τη συζήτηση. Κρυμμένη σπίθα στα φυλλοκάρδια του ο υψηλός τόνος, με αφορμή κάποια νέα έκδοση, κάποιο νεοεμφανιζόμενο όνομα. Το απομονωτήριό του της οδού Παύλου Μελά πολλά έχει να διηγηθεί.

Ο Τάσος Γαλάτης, λοιπόν, ο φιλόκαλος ποιητής, ο ακριβής δέκτης της πλατωνικής σκέψης, ξάφνιαζε και ξαφνίαζε με την καθαρά προσωπική ποίησή του. Σε απίθανες ώρες έρχονται οι στίχοι του να επιβεβαιώσουν το δέλεαρ της άνοιξης, πότε σαν τον απρόσκλητο επισκέπτη και πότε σαν την ανάγκη της φυγής για ένα ταξείδι αναπάντεχο, πλούσιο, «γεμάτο περιπέτειες, γεμάτο γνώσεις», ως μαρτυρεί ο Καβάφης.

Από καιρό συνομιλώ με τη συλλογή του «Αντιπτόποδες και Σφενδονήτες», έκδοση του 2005, κα πάντα νιώθω την ανέκφραστη χαρά των σημειώσεων στο περιθώριο. Κάτι που με κεντρίζει περισσότερο και μου δίνει τη χαρά της επιστροφής στους ίδιους στίχους, στα ίδια ποιήματα. Εδώ η επανάληψη, το πήγαινε-έλα από ενότητα σε ενότητα, κρύβει την αφθαρτή γοητεία. Αισθάνομαι να τυλίγει τον περίγυρό μου μια φωνή και ένας τόνος «εξαίσιας μουσικής» ως λέει πάλι ο Αλεξανδρινός ποιητής της οδού Λεψίους.

Ο Τάσος Γαλάτης καλπάζει μέσα στις κοιλάδες της ζωής και του ονείρου, όταν εξομολογείται:

Ίσως το θαύμα να συντελέστηκε
βγάλε, Κύριε, τη λάσπη απ' τα μάτια μου να το δω.
Στίχοι που περουνιάζουν τη ραχοκοκαλιά, εκτινάσσουν και ξανοίγουν το νου. Έχουν εκείνο το συναρπαστικό χαρακτήρα των αποκαλυπτικών ρήσεων που βρίσκουμε στα κείμενα των μυστικών, είτε είναι νηπικοί φιλόσοφοι, είτε πατέρες της Ορθοδοξίας, Υπάρχει ο ιδανικός ιχνευτής, ο βέβαιος απολογητής του σπάνιου, του ολοκληρωμένου λόγου:
Είναι αυτός που περπατάει επί των υδάτων μεταμορφώνεται λευκοντυμένος σαν ήλιος στο Θαβώρ με παίρνει από το χέρι και με δασκαλεύει

πώς ν' ανεβώ καρτερικά στο Γολγοθά
πώς ν' απλώσω τα χέρια στο Σταυρό αγόγγυστα.

Ολοστρόγγυλο «Το Θαύμα». Ένα ποίημα χαρισματικό, με μηνύματα που γράφονται συνήθως σε ανεπίδοτες επιστολές. Έγκλειστος ο ποιητής ενός λυτρωτικού μαρτυρίου που μπορεί και λέει:

Χαίρετε, μεριάστε πια τα σάβανα και τα μυρεψικά
Κι ελάτε να βαδίσουμε το δρόμο για τους Εμμαούς.
Δεν είναι μακρινό εκείνο τ' ακρογιάλι_
στη Γαλιλαία ή στη Μικάλη
δεν πάψει να μας προσκαλεί να τρέξουμε απόντιστοι
στα κύματά του.

Μα εγώ στον έρμο βράχο καρφωμένος
προσμένω την ανάδυσή του απαρηγόρητος.

Η μυστικοποιημένη λυρική φωνή του Τάσου Γαλάτη δονείται από θεϊκή ευδαιμονία για έναν θάνατο που δεν ξεχωρίζει από την ανάσταση. Πρόκειται για την υποβλητική αοριστία που συνυπάρχει με το κοσμικό μυστήριο, την τόλμη και την αδυναμία, τον ίδιο το Χριστό. Αυτό το υπέρτατο σύμβολο της ουράνιας αδυναμίας. Γιατί ο Χριστός είναι αδύναμος όχι από αυτά που έπραξε, και που είναι θαυμαστά και υπέροχα, αλλά από όσα δεν μπόρεσε να πράξει, με το να εμπιστευτεί το παράδειγμά του στο γένος των ανθρώπων. Ο Γαλάτης κατανοεί και κατανοείται.

Ερχόμαστε στα καθ' ήμάς. Στον κόσμο μας. Στο χθες το ανεπανάληπτο. Μέσα στο ίδιο ποίημα, στην ίδια μαγιά, στους ίδιους ανθρώπους μας. Τύποι απλοϊκοί, ινδάλματα, ονόματα πανελλήνιων γνωστά. Εδώ, σε μια γωνιά, πλημμυρισμένη από προσφυγιά, υπερηφάνια και γοητεία. Στο ποιήμα του «Στην Καλογραΐζα», ο Γλάτης στήνει τη θαυμαστή πινακοθήκη του και πινακοθήκη μας. Την αντιγράφω:

Δεν ήταν μόνο οι επιφανείς της Α.Ε.Κ. και του Παναθηναϊκού

Μαρόπουλος, Ξενάκης, Μελισσής, Πανάκης
ήτανε κι ο Απόστολος

ο αδελφός του τελευταίου και συμμαθητής μου
σε μια ασήμαντη αυτός ομάδα.

Ήμουν κι εγώ στην Καλογραΐζα,
τριγυρίζοντας ολημερίς στα λιγνιτωρυχεία και στα
Τουρκοβούνια

εκεί που κατά τον Παυσανία ιπήρχε ιερό του Δία
μα δεν τον συναντήσαμε ποτέ κι ούτε μας ένοιαζε.

Λογάριαζαν κι εμένα οι αντιπτόποδες σύντροφοί μου
στις εξορμήσεις για τους Ποδαράδες και τον Ποδονίφη

για ν' αντικρύσουμε στο φημισμένο γήπεδο τα ινδάλματά μας

πατώντας ο ένας στους ώμους του άλλου
ή σκαρφαλώνοντας οι πιο ευέλικτοι σαν αίλουροι
στο μαντρότοιχο που μας εχώριζε από τον Παράδεισό μας.

Ήμουν κι εγώ στην Καλογραΐζα
βάφοντας με καρβουνόσκονη το πρόσωπό μου
κι όχι μόνο στο καρναβάλι

σπουδάζοντας το κάλλος και την αρετή
στις παλληκαριές του Κατσαντώνη και του Μπότσαρη

όπως τις παρασταίναν οι αοιδιμοί¹
Χαρίδημος, Μίμαρος, Σπαθάρης

και θρήνησα πολλές φορές τις καλοκαιρινές βραδιές
της Γενοβέφας τον καμό και το χαμό του Διάκου
που φώτιζε επιβλητικά η φλόγα της ασετυλίνης.

Ήμουν κι εγώ στην Καλογραΐζα

προτού γίνει Καλογρέζα
κι ο ρέκτης δήμαρχος, μετέπειτα εκλεκτός της χούντας
ξεκινήσει την εκστρατεία κατά της λάσπης
όπως δημηγορούσε.

Ημουν κι εγώ στην Καλογραιζά
Στα χρόνια εκείνα του κατατρεμού.

Ξαναπεριπλανήθηκα στους «Αντιπτόποδες και Σφενδονήτες» του Τάσου Γαλάτη. Βλέποντας αυτή τη φορά τις τρεις ανήσυχες νεανικές σιλουέτες μας να διασχίζουν το τότε νυφοπάζαρο της οδού Ηρακλείου, φτάνοντας ως την πλατεία του Νέα Ηρακλείου. Απάγκιο η οδός Πεύκων. Δίπλα η βαριά κλειστή είσοδος της Μοναχής πριγκίπισσας. Πίσω από το ψηλό περιτοίχισμα ο άλλος κόσμος.

Δεκατρείς ενότητες αποτελούν τους «Αντιπτόποδες και Σφενδονήτες». Σύνολο εκατόν δεκαεννέα ποιήματα. Μια έντεχνη κοινωνία, ένας μηχανισμός έμπνευσης και φαντασίας. Μια παρένθεση και ένα άνοιγμα από το χτες για το σήμερα. Υπάρχει η πραγματικότητα. Μια πραγματικότητα που αναλάμπει μέσα στην ασάλευτη ροϊκότητά της και ελευθερώνεται από τον κλοιό του βιολογικού μέτρου,

που περνάει τις δονήσεις της μέσα σ' ένα στίχο, σ' έναν αριθμό, σε μια λέξη, σ' έναν σπόρο. Ο κόσμος του Τάσου Γαλάτη. Ο κόσμος μας.

Γ. Κ.

Βιογραφικά στοιχεία

Ο Τάσος Γαλάτης γεννήθηκε στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς το Δεκέμβριο του 1937. Κατάγεται από τη Νέα Φιγαλεία της Ολυμπίας. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και στη συνέχεια υπηρέτησε ως φιλόλογος σε σχολεία της Ελλάδος και του εξωτερικού.

Ποιήματά του δημοσιεύθηκαν για πρώτη φορά στο περιοδικό «Πανσπουδαστική» τον Απρίλιο του 1962. Το πρώτο βιβλίο του, η «Μυθολογία του Δάσους» (1962) χαρακτηρίστηκε «σαν μια παρουσία από τις σπανιότερες μέσα στην παραγωγή των νεοτέρων» (περ. Διάλογος 2, Θεσσαλονίκη, 1962). Για το δεύτερο έργο του, «Τα παροράματα» (1968), ο Οδυσσέας Ελύτης παρατήρησε: «σπάνια το ποιητικό πρόβλημα αντιμετωπίζεται με τόση σοβαρότητα». (Πηγή: www.lemoni.gr)

CD

Τα όργκανα και τα τούμπανα

Ελληνικά Λαϊκά Παραμύθια με την Αγνή Στρουμπούλη

Μουσική: Κώστας Μουστάκας

Έκδοση: Acroasis,

Αθήνα, 2007

Η Αγνή Στρουμπούλη, δέκα χρόνια τώρα, ξαναδίνει ζωή στα λαϊκά μας παραμύθια με ένα μοναδικό τρόπο. Έναν τρόπο που μόνο όποιος την έχει παρακολουθήσει σε κάποια από τις παραστάσεις που έχει δώσει σε όλη την Ελλάδα είχε την ευκαιρία να απολαύσει.

Τα παραμύθια, που περίμεναν υπομονετικά σε κάποια συλλογή των μελετητή αναγνώστη, παίρνουν πνοή από το λόγο της κι έρχονται πάλι να ξυπνήσουν μέσα μας συγκινήσεις και αναμνήσεις. Έτσι λειτουργούν τα παραμύθια που πλάστηκαν από το συναίσθημα και την εμπειρία αυτών που τα έλεγαν και αυτών που τα άκουγαν.

Τα λαϊκά παραμύθια ταξιδεύουν αιώνες τώρα από στόμα σε στόμα και από τόπο σε τόπο μεταφέροντας τη σοφία των παππούδων μας. Μια λαϊκή σοφία πλούσια σε διδάγματα, έξυπνα τεχνάσματα και σοφές συμβουλές. Λέγονται και ακούγονται για να διασκεδάσουν και να διάδουν μικρούς και μεγάλους μ' ένα τρόπο παιγνιώδη, γεμάτο εικόνες, άκακο, ακόμη κι όταν γίνονται σκληρά.

Τα παραμύθια, όπως λέει και η ίδια «... μας δείχνουν τα μονοπάτια να μεγαλώσουμε στη ζωή. Να πλατύνει η καρδιά μας και να χωρέσει τις αντιφάσεις, για να γευτούμε τη ζωή με τη μεγαλύτερη πληρότητα».

Στο παρόν CD, η Αγνή Στρουμπούλη ηχογραφεί οκτώ λαϊκά παραμύθια από όλες τις γωνιές της Ελλάδας, και, με τη βοήθεια του Κώστα Μουστάκα στην πρωτότυπη μουσική, μας ταξιδεύει σ' ένα παραμυθένιο κόσμο που εξακολουθεί να υπάρχει, ανέγγιχτος, όπως τον θυμούνται όσοι τον γνώρισαν ... μια φορά κι έναν καιρό.

Βιογραφικά στοιχεία

Η Αγνή Στρουμπούλη γεννήθηκε το 1952 στον Πειραιά. Έλκει την καταγωγή της από την Ύδρα, την Κεφαλονιά και την Ανατολική Θράκη. Μετά από μακριά και περιπτειώδη επαγγελματική περιπλάνηση, έφθασε στα παραμύθια και ειδικότερα στα Ελληνικά Λαϊκά Παραμύθια. Ξεκίνησε στο Ραδιόφωνο με την εβδομαδιαία εκπομπή: «Από τα Παραμύθια του Λαού μας», και από τον Μάιο του 2002 είναι παραγωγός της καθημερινής εκπομπής «Δρόμο παίρνει, δρόμο αφήνει...» και της εβδομαδιαίας εκπομπής «Στις ίλινες, τις μπιλινες, τις αλαμαλακούσιες...» στη Διεύθυνση Διεθνών Ραδιοφωνικών Εκπομπών της Ε.Ρ.Α. Στο μεταξύ άρχισε και τις ζωντανές αφηγήσεις σε: Θέατρα, Βιβλιοθήκες, σχολεία, Φυλακές, Νοσοκομεία, Πολιτιστικά Κέντρα, Μουσεία κ.λ.π.

Μέχρι σήμερα έχει ανεβάσει 17 Παραγωγές, που ταξιδεύουν σε 40 Πόλεις και Χωριά στην Ελλάδα, και 4 εκτός Ελλάδος (Λουξεμβούργο, Βρυξέλλες, Γαλλία). Έχει συνεργασθεί σε 2 Θεατρικές Παραγωγές του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ Βορειανοτολικού Αιγαίου, ως ηθοποιός και βοηθός σκηνοθέτη. Έπαιξε στην ταινία μικρού μήκους: «Ο Βετεράνος» του Βασιλή Δούβλη 2000.

Προηγήθηκαν είκοσι χρόνια εργασίας ως Κοινωνική Λειτουργός και Υπεύθυνη Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, που ταξιδεύουν σ' όλη την Ελλάδα και διακρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχει μεταφράσει τα βιβλία: «Κούκλες και Μαριονέτες» του H. Delpreux (εκδ. Gutengerg, 1988), «Το Θεατρικό Παιχνίδι» των G. Faure και S. Lascar (εκδ. Gutengerg, 1988), «Κάστρα στην άμμο: Αμμουδιά ή σκάμμα» της Anne Rocard (εκδ. Gutengerg, 1991), «Μία γυναίκα: Καμίλη Κλωντέλ» της Anne Delbee (εκδ. Εστία, 1990), «Παραμύθια από το Κάιρο» της Ayyam Sureau (εκδ. Απόπειρα, 2003), «Λεξικό του Θεάτρου» του Patrice PAVIS (εκδ. Gutengerg 2006).

Είναι συγγραφέας / επιμελήτρια των παρακάτω: Ανθολογία Νανουρισμάτων: «νάνι, νάνι...νανουρίσματα απ' όλη την Ελλάδα» (εκδ. Ποταμός, 2000), «Ελληνικά Παραμύθια με Ανεξιχνίαστες Γριές» (εκδ. Απόπειρα, 2002), «Το πετεινάράκι κι άλλα χιωτικά παραμύθια» (εκδ. Α. Παληός, Χίος, 2003), «Ελληνικά Παραμύθια με Αρειμάνιους Δράκους» (εκδ. Απόπειρα, 2004), «Η Μύγα» μικρά πεζά (εκδ. Απόπειρα, 2004). Διδάσκει την Τέχνη της Αφήγησης στο Δήμο Αθηναίων και στο Μουσείο Μπενάκη.

Το Κέντρο Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.) αποτελεί Ν.Π.Δ.Δ. και διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 203 του Π.Δ. 410/95 (Δ.Κ.Κ.). Η ιδρυσή του δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. αρ. 646 / τ. 2 / 2003, όπου παρατίθεται η σχετική Συστατική Πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου Νέας Ιωνίας Αττικής (113/03).

Για την επίτευξη των σκοπών του, το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. μπορεί να συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, με τους Ο.Τ.Α. γενικώτερα, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., καθώς και με πολίτες που ενδιαφέρονται να συμβάλουν σε αυτήν.

Στο πλαίσιο των δράσεων του Κέντρου περιλαμβάνονται η έρευνα, μελέτη και εκπόνηση προγραμμάτων, η ιδρυση και λειτουργία εξειδικευμένης βιβλιοθήκης, οι εκδόσεις, η προκήρυξη υποτροφιών, η καταγραφή στοιχείων του μουσικού και ορχηστικού πολιτισμού, η διδασκαλία παραδοσιακών τεχνών, η λειτουργία μουσείων η διεξαγωγή εκθέσεων και η οργάνωση εκδηλώσεων και συνεδρίων.

Οι πόροι του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. προέρχονται από το Δήμο της Ν. Ιωνίας. Παράλληλα, σημαντική ενίσχυση προσφέρουν οι δωρεές και χορηγίες φορέων και φυσικών προσώπων.

Το Κέντρο στεγάζεται σε ανακαινισμένους χώρους του συγκροτήματος κτηρίων του Δήμου Νέας Ιωνίας που βρίσκονται στην οδό Πατριάρχου Ιωακείμ 4, πολύ κοντά στον ομώνυμο σταθμό των Η.Σ.Α.Π. Σε καθημερινή βάση, υποδεχόμαστε το κοινό από τις 08:30 έως τις 13:00 και κάθε Τετάρτη απόγευμα, από τις 18:00 έως τις 20:00. Για κάθε επικοινωνία, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να καλούν στον αρ. τηλ. / τηλεομ. 210 279 5012 ή στο Δήμο της Νέας Ιωνίας, στον αρ. τηλ. 210 279 0115.

Τακτικά μέλη

Πρόεδρος :	Χάρης Σαπουντζάκης, Συγγραφέας - Ιστορικός
Αντιπρόεδρος :	Άρης Χατζησαββίδης, Δημοτικός Σύμβουλος
Γραμματέας :	Μάκης Λυκούδης, Ζωγράφος - Αγιογράφος
Μέλη :	Γιάννης Κοριδής, Δημοσιογράφος - Συγγραφέας Φραντσέσκα Βουδούρογλου - Λάγκενφανς, Δρ. Φιλολογίας Χρυσάνθη Αθηνάκη, Φιλόλογος Νίκος Βουλγαρέλης, Ζωγράφος Κώστας Τσοπανάκης, Πρόεδρος Συνδέσμου Αλαγιωτών Άγγελος Μελεμενής, Πρόεδρος Συλλόγου Σμυρναίων Νέας Ιωνίας Δημήτρης Κωστιδάκης, Αντιπρόεδρος Ιωνικού Συνδέσμου Ηλίας Μωραλόγλου, Γενικός Γραμματέας Ένωσης Σπάρτης Μικράς Ασίας Χριστος Χατζηιωάννου, Υπεύθυνος Μουσείων Σταύρος Χατζούδης, Δημοτικός Σύμβουλος Σωτήρης Βάρβογλης, Ψηφιδογράφος Δημήτρα Μαλαγάρη, Δικηγόρος

Αναπληρωματικά μέλη

Νίκος Μαγιόπουλος,	Πρόεδρος Πνευματικού Κέντρο(αναπλ. Προέδρου)	Σπύρος Τζαμτζής, Διευθυντής Μηχανοργάνωσης Τραπεζικού Οργανισμού
Μιλτιάδης Καναβός,	Δημοτικός Σύμβουλος (αναπλ. Αντιπρόεδρου)	Γιάννης Κοντίτσης, Μουσικός
Όμηρος Ακιανίδης,	Γραφίστας	Πηνελόπη Δουρμούσογλου, Αντιπρόεδρος Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας
Αγγέλα Δερμετζόγλου,	Έμπορος	Γεώργιος Καζδαγλής, Μέλος Δ.Σ. Ιωνικού Συνδέσμου
Στάθης Ουλκέρογλου,	Μουσικούσυνθέτης	Νίκος Κουκουλάρης, Δημοτ. Σύμβουλος Επικεφαλής «Νέα Ιωνία 21ος αι.»
Βασιλεία Κατσάνη,	Σύμβουλος Πολιτισμικών & Μορφωτικών Δράσεων	Γεώργιος Παπαδόπουλος, Βιομηχανικός Εργάτης Πολυκράτης Μανιάτης, Χρυσοχόος
Αικατερίνη Πασχάλη,	Αρχαιολόγος	
Παναγιώτης Παρέσογλου,	Αντιπρόεδρος Συνδέσμου Αλαγιωτών	

Εκδότης:

ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Γραφεία:

Πατριάρχου Ιωακείμ 4, Νέα Ιωνία 142 34

Αρ. Τηλ. / Τηλεομ. 210 279 5012

Ιστοχώρος: www.dimosneasionias.gr/kemipo.htm

Ηλεκτρ. διεύθ.: mikrasia1@ath.forthnet.gr

Επιτροπή Εκδόσεων & Παραγωγής Υλικού

Συντονιστής: Γιάννης Κοριδής

Μέλη: Όμηρος Ακιανίδης, Νίκος Βουλγαρέλης, Βασιλεία Κατσάνη, Ηλίας Μωραλόγλου, Χάρης Σαπουντζάκης, Κώστας Τσοπανάκης.

Υπεύθυνη Έκδοσης: Βασιλεία Κατσάνη

Σχεδιασμός - Παραγωγή: ΓΡΑΜΜΑ, Μάρνη 32, 104 32 Αθήνα, 210 522 5202 katradi@acsmti.gr

• Φωτογραφία εξωφύλλου: Τοπίο, έργο του ζωγράφου Νίκου Βουλγαρέλη, 2002.

• Η αναδημοσίευση κειμένων ή / και φωτογραφιών επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κειμένης νομοθεσίας και μετά από έγγραφη άδεια από το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. και κάθε νόμιμο κάτοχο. • Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν απόψεις και θέσεις των συγγραφέων τους. Η αρμόδια για την έκδοση του περιοδικού επιτροπή του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. φέρει την ευθύνη για την επιμέλεια και την άρτια παρουσίασή τους μόνον.

